

Mārīte Upeniece

**BIBLIOTĒKAS KRĀJUMA
KOMPLEKTĒŠANAS PROCESA
INFORMACIONĀLAIS NODROŠINĀJUMS**

Metodiskā izstrādne

269124

2004-5
327

LATVIJAS UNIVERSITĀTES BIBLIOTĒKA

Mārīte Upeniece

**BIBLIOTĒKAS KRĀJUMA
KOMPLEKTĒŠANAS PROCESA
INFORMACIONĀLAIS NODROŠINĀJUMS**

Metodiskā izstrādne

LU Akadēmiskais apgāds

UDK 025.2:004

Up 300

Upeniece Mārīte. Bibliotēkas krājuma komplektēšanas procesa informacionālais nodrošinājums : metodiskā izstrādne / Mārīte Upeniece ; zin. red. Faina Didiča ; lit. red. Diāna Paukšēna. – Rīga : LU, 2004. – 68 lpp. – ISBN 9984-770-59-1.

Metodiskajā izstrādņē analizēti komplektēšanas procesa informacionālā nodrošinājuma avoti.

Izdevumu var izmantot bibliotēku un informācijas zinātnes speciālisti, kas nodarbojas ar bibliotēkas krājuma komplektēšanu. Izstrādni ieteicams izmantot arī bibliotēkzinātnes un informācijas zinātnes studentiem, apgūstot studiju kursu par bibliotēkas krājuma veidošanu.

Zinātniskā redaktore: *Dr. art.*, doc. **Faina Didiča**

Literārā redaktore: **Diāna Paukšēna**

Maketu un vāka dizainu veidojusi **Ieva Tiltiņa**

© Latvijas Universitāte, 2004

© Mārīte Upeniece, 2004

ISBN 9984-770-59-1

SATURS

Lietoto saīsinājumu saraksts	4
Ievads	5
Komplektēšanas process un tā informacionālais nodrošinājums	7
Terminu analīze	7
Informacionālā nodrošinājuma vieta un loma komplektēšanas procesā	11
Komplektēšanas un dokumentu atlasē politikā akadēmiskajās bibliotēkās	13
Komplektēšanas procesa informacionālā nodrošinājuma avoti	17
Bibliogrāfiskie līdzekļi	19
Recenzijas	26
Reklāmas materiāli	30
Latvijas dokumentu tirgus informacionālais nodrošinājums	33
Latvijas augstskolu bibliotēku komplektēšanas procesa informacionālais nodrošinājums	37
Nobeigums	45
Izmantotie informācijas avoti	47
Pielikumi	51

LIETOTO SAĪSINĀJUMU SARAKSTS

ASV	Amerikas Savienotās Valstis
CD-ROM	Compact Disc Read Only Memory (lasāmatmiņas kompaktdisks)
DB	Datu bāze
DVD	Digital Video Disc (digitālais video disks)
E-pasts	Elektroniskais pasts
IFLA	International Federation of Library Associations (Starptautiskā bibliotēku asociācija un institūciju federācija)
Internets	Globālais pasaules informācijas tīkls
ISBN	International Standart Book Number (starptautiskais grāmatu standartnumurs)
LNB	Latvijas Nacionālā bibliotēka
WWW	World Wide Web (globālais tīmeklis)

IEVADS

Bibliotēka, viena no informatizācijas procesa realizētājām, ir starpniece starp zināšanām (to uzkrājēja, apstrādātāja, glabātāja, sniedzēja) un lietotāju, kurš meklē atbildes uz sev interesējošajiem jautājumiem. Mūsdienīgas bibliotēkas uzdevums – nodrošināt pieeju kvalitatīvai informācijai, piedalīties zināšanu un informācijas sabiedrības veidošanā, un, lai to veiktu, bibliotēkām jābūt kvalitatīvam krājumam, kas ir katras bibliotēkas lietotāju informacionālo vajadzību nodrošinājuma pamats.

Grāmatās, žurnālos un citos iespiestos dokumentos saglabātās informācijas masīvs pieaug. Tas pierāda, ka iespiestā dokumenta nozīme informācijas aprītē nav zudusi. Jautājums par bibliotēkas krājuma komplektēšanas procesa informacionālo nodrošinājumu līdz šim ir maz pētīts. Pēdējos gados vairāk uzmanības tiek pievērsts tam, kā mainījusies bibliotēkas krājuma veidošanas politika, ienākot bibliotēku ikdienā arvien jauniem informācijas nesējiem, bet nav skatīts jautājums, kā milzīgajā informācijas daudzumā orientēties, lai pēc iespējas pilnīgāk apzinātu iespiesto dokumentu masīvu.

Bibliotēkām rodas problēmas:

- kā apzināt izdotos dokumentus;
- kur, kādos avotos noskaidrot, kādi dokumenti ir izdoti vai tiks izdoti nākotnē;
- ko piedāvā izdevēji un izplatītāji.

Izveidojas problēmsituācija – no vienas puses ir milzīgs dokumentu daudzums, bet no otras puses bibliotēkas, kurām nepieciešami dokumenti savu funkciju veikšanai. Bibliotēku lietotāji nevar piekļūt dokumentiem, ja bibliotēkas neizmanto visus iespējamus komplektēšanas avotus un ceļus to apzināšanai un iegādei.

Līdz ar to ir aktuāls jautājums, kā izvēlēties ātrāko, ērtāko un vienkāršāko ceļu, lai informācija par dokumentiem nokļūtu bibliotēkās.

Komplektēšanas process, kas ir viens no bibliotēkas krājuma veidošanas pamatposmiem, mūsdienās ir sarežģīts, koplekts daudzpakāpju process. Komplektēšanas procesa informacionālais nodrošinājums ir īpaši svarīgs pirmajā posmā – dokumentu atlasē jeb izvēlē, tā ir informācijas iegūšana par

dokumentu un sniedz mums atbildi uz jautājumu: ***kur rast informāciju par dokumentu***. Informācija par dokumentu nāk no ārējās vides un atgriezeniskā saitē atgriežas ārējā vidē jau pasūtījumu formā. Izstrādnes autors, Latvijas Universitātes bibliotēkas komplektēšanas nodaļas galvenā bibliotekāre, aplūko šīs saites ienākošo daļu – komplektēšanas procesa informacionālo nodrošinājumu.

Komplektēšanas procesa informacionālā nodrošinājuma avotu apzināšana ir veiksmīga komplektēšanas procesa pamats, lai bibliotēkas varētu apmierināt visu lietotāju vajadzības pēc jebkura veida dokumentiem. Komplektēšanas process, dokumentu atlase un komplektēšanas procesa informacionālais nodrošinājums ir bibliotēkas krājuma menedžmenta sistēmas sastāvdaļas.

Metodiskajā izstrādņē tiek analizēti komplektēšanas procesa informacionālā nodrošinājuma avoti iespējamiem dokumentiem.

Izstrādne varētu būt noderīgs, izziņošs un praktisks līdzeklis bibliotēkzinātnes un informācijas zinātnes speciālistiem – praktiķiem, īpaši tiem, kuru ikdienas darbs saistīts ar bibliotēkas krājuma komplektēšanu, neatkarīgi no bibliotēkas vietas Latvijas bibliotēku struktūrā. Tāpat izstrādne varētu būt saistoša bibliotēkzinātnes un informācijas zinātnes studentiem kursos par bibliotēkas krājuma veidošanu. Latvijas grāmatu un citu dokumentu poligrāfijas un tirdzniecības speciālistiem būtu iespēja iepazīties ar bibliotēku speciālistu viedokli par pasaules un Latvijas dokumentu tirgu.

KOMPLEKTĒŠANAS PROCESS UN TĀ INFORMACIONĀLAIS NODROŠINĀJUMS

Terminu analīze

Katrā zinātņu nozarē tiek lietoti attiecīgās nozares termini. Lai runātu par kādu no bibliotekārā darba procesiem, ir jānoskaidro termini, kādi tiek lietoti gan Latvijā, gan pasaulē bibliotēkzinātnē, runājot par bibliotēkas krājuma komplektēšanas procesa informacionālo nodrošinājumu. Šajā darbā doti terminu „fonds”, „krājums”, „komplektēšana”, „atlase”, „avots”, „informacionālais nodrošinājums” skaidrojumi dažādos avotos. Terminiem angļu un krievu valodās nav doti tulkojumi latviešu valodā. Termini aplūkoti virzienā no vispārējā uz konkrēto.

■ Krājums un fonds

Bibliotēkas fonds – visi dokumenti, ar kuriem bibliotēka nodrošina lietotājus [30, 7 (21).lp.].

Fonds, bibliotēkas fonds – viss bibliotēkā esošo iespieddarbu un citu dokumentu kopums, kas veidots pēc noteiktiem komplektēšanas principiem un metodēm atbilstoši bibliotēkas uzdevumiem un lasītāju vajadzībām, sakārtots noteiktā sistēmā. Fondu vispusīgi atklāj ar fonda uzziņu aparāta palīdzību [29, 76.lpp.].

Fonds – līdzīgu vai radniecīgu lietu grupa; bibliotēkas grāmatu krājumu sauc par grāmatu fondu [35, 138.lpp.].

Fonds – kopējais lietošanai vai pārdošanai pieejamais vienību skaits [35, 112.lpp.].

Krājums – kopīgas pazīmes dokumentu kopums neatkarīgi no izcelsmes avota [31, 40.lp.].

Krājums – dokumentu kopums, kas ir informācijas un dokumentācijas organizācijas pārziņā [31, 41.lp.].

Collection – group of similar or related things; the stock of a special library is called a collection [34, 27.lpp.].

Collection – an accumulation of books and other information material on a subject or group of subjects. It can also refer to materials collected by one person or organizations. It is often expressed as “special collections” [31, 61.lpp.].

Collection – a number of books or other items on one subject, or of one kind, or collected by one person or organization [18, 162.lpp.].

Collection – kolekcija, fonds, krājums [35, 15.lpp.].

Stock – total amount of items available for use or sale; stock selection = process of choosing items to hold on the premises [34, 149.lpp.].

Stock – 1) (printing) paper or other material for printing upon; 2) (paper) the materials (rags, waste-paper, esparto, ropes etc.) used for making paper; the term is applied at any stage of manufacture, whether to materials or the finished paper. Also, the printing trade term for paper; 3) all the books and other items in a library; 4) all the books available for sale by a bookseller or publisher [18, 701.lpp.].

Библиотечный фонд – упорядоченная совокупность книг, других произведений печати, рукописей, видеозаписей, звукозаписей и иных материалов, формируемая библиотекой в соответствии с ее функциями для общественного использования и хранения, всесторонне раскрываемая с помощью справочно-библиографического аппарата [41, 32.lpp.].

Библиотечный фонд – систематизированное собрание произведений печати и других документов, подобранных в соответствии с задачами библиотеки и потребностями ее читателей [48, 34.lpp.].

Фонд – упорядоченная совокупность документов в библиотеке или информационном центре [48, 199.lpp.].

■ Komplektēšana

Komplektēšana – priekšmets vai iespiedvienība, kas iegūta, iepirkta vai saņemta kā dāvinājums bibliotēkai [35, 140.lpp.].

Komplektēšana – iespieddarbu un citu dokumentu atlase un plānveidīga iegāde bibliotēkas profilam un uzdevumiem atbilstoša fonda izveidei. Fondu komplektējot, ievēro plānveidīguma, sistemātiskuma un koordinācijas principus. Izšķir sākotnējo komplektēšanu, kārtējo komplektēšanu un piekomplektēšanu. Komplektēšanas procesa galvenās sastāvdaļas: komplektēšanas plānošana, iespieddarbu un citu dokumentu primārā atlase, pasūtīšana, saņemšana un uzskaitē, komplektēšanas uzziņu un reģistrācijas palīgmateriāla veidošana, komplektēšanas kvalitātes analīze, iespieddarbu un citu dokumentu sekundārā atlase [29, 123.lpp.].

Komplektēšana – informācijas un dokumentācijas organizācijas krājuma veidošana, paplašināšana vai atjaunošana [31, 50.lpp.].

Acquisition – komplektēšana [35, 5.lpp.].

Acquisition – process of obtaining and other material for library or information centre [24, 3.lpp.].

Acquisition – (a) object or item which is obtained, purchased as a donation to a library; acquisition policy = plan for what types of stock will be bought by a library; acquisition register = list of all books and materials obtained by a library; (b) learning of a skill [34, 3.lpp.].

Acquisition – the process of obtaining books and other items for a library, documentation centre or archive [18, 7.lpp.].

Acquisitions – the operations involved in selecting, ordering and receiving materials for libraries. It includes budgeting and dealing with outside agencies such as library suppliers and publishers. The objective of the acquisitions staff is to obtain material as quickly and economically as possible in the interests of library users, and to provide information on the status of all requests [21, 4.lpp.].

Комплектование библиотечного фонда – процесс, включающий отбор и планомерное приобретение произведений печати и других документов, соответствующих задачам библиотеки, информационного центра и потребностям ее читателей [48, 90.lpp.].

Комплектование фонда – процесс планомерного отбора и приобретения документов, отвечающих по содержанию, идейной, научной и художественной ценности задачам библиотеки и информационным потребностям читателей [41, 72.lpp.].

Организация комплектования – совокупность процессов и операций, обеспечивающих рациональный технологический режим комплектования библиотечного фонда (анализ потока документов, отбор и заказ документов, прием новых поступлений и т.п.) [48, 125.lpp.].

Формирование фонда – совокупность процессов, направленных на создание и развитие библиотечного фонда; состоит из комплектования, организации и управления фондом, а также исключения произведений печати и других материалов; зависит от библиотеки, состава, численности и интересов читателей, от выпуска издательской продукции и развития информационных потребностей науки и производства [41, 160.lpp.].

■ Komplektēšanas procesa informācijas avoti

Fonda komplektēšanas informācijas avoti – dažādi uzziņu materiāli, pēc kuriem var noskaidrot fondam nepieciešamos iespieddarbus un citus dokumentus, kā arī noteikt to iegūšanas iespējas (piem.; izdevniecību tematiskie plāni, iespiestie katalogi, bibliogrāfiskie līdzekļi u.c.) [29, 66.lpp.].

Informācijas avots – jebkura grāmata, dokuments, datu bāze vai persona, kas nodrošina informāciju [35, 126.lpp.].

Avots – vieta, no kuras sākotnēji nāk, rodas kaut kas [35, 91.lpp.].

Information source – guide to the literature and reference sources in a specific subject area [24, 137.lpp.].

Source – avots [35, 62.lpp.].

Source – any document which provides information reproduced in another document; the data or records providing the basis for an informational search [18, 648.lpp.].

Источники информации для комплектования фонда – справочные материалы, на основании изучения которых могут быть выявлены необходимые для фонда документы, определены возможности и пути их приобретения (например, тематические планы издательств, подписные печатные каталоги, указатели и т.п.) [48, 78.lpp.].

■ Atlase

Atlase – noderīgu un izvēlētu produktu un pakalpojumu rinda [35, 85.lpp.].

Atlasīt, izvēlēties – atrast un izvēlēties īpašu informāciju vai datus [35, 85.lpp.].

Selection – atlase [35, 59.lpp.].

Selection – range of products and services available and chosen [34, 140.lpp.].

Stock selection – process of choosing items to hold on the premises [34, 149.lpp.].

Stock selection – fonda izvēle [35, 63.lpp.].

Latvijā ir mainījusies termina “fonds” lietošana, tā vietu ir ieņēmis cits termins – “krājums”. Lai gan termins “krājums” tiek lietots jau 1998. gadā pieņemtajā “Bibliotēku likumā” un citos dokumentos, oficiāli izstrādātas termina definīcijas joprojām nav. Jaunajā standarta projektā pirmo reizi tiek definēts termins “krājums” [31]. Šajā izstrādā, apskatot iepriekšējos gados publicētos pētījumus, līdzās terminam “krājums” tiks lietots termins “fonds”.

Pēc veiktās terminu analīzes nākas secināt, ka grūtības var sagādāt termins “krājums”, jo angļu valodā tam ir atbilstoši divi termini “collection” un “stock”.

Meklējot terminus svešvalodās, kas būtu tieši saistīti ar informacionālo nodrošinājumu, autore vārdu salikumu “informacionālais nodrošinājums” neatrada, tāpēc tiek izmantoti radniecīgi termini – “atlase” un “selection”, “avots” un “source”. Runājot par informacionālo nodrošinājumu, angļu valodā ir jāmeklē vārdu salikums “selection source”.

Veicot terminu analīzi, autorei neizdevās atrast arī terminu “informacionālais tirgus”, kuram ir būtiska nozīme, jo uz informācijas tirgu balstās pats komplektēšanas process.

Ārvalstu speciālisti, runājot par dokumentu atlasi, lieto terminu "atlasē", kas ir atsevišķs posms pirms nākamā – komplektēšanas procesa. Latvijas bibliotēku speciālisti lieto terminu "komplektēšana", ar kuru saprot vairākus posmus, arī dokumentu atlasi.

Informacionālā nodrošinājuma vieta un loma komplektēšanas procesā

Sākot no 20. gadsimta 50. gadiem notika strauja bibliotēku krājumu augšana apjomā, formātu daudzveidībā un priekšmetu aptvērumos. Līdz ar to 70. gadu beigās bija visi priekšnosacījumi, lai krājuma menedžments sāktu veidoties kā patstāvīga disciplīna.

Sākumā bibliotēku krājuma menedžments bija vairāk orientēts uz krājuma veidošanu un palīdzēja bibliotekāriem veikt resursu atlasi. Tagad krājuma menedžments ietver ne tikai šīs aktivitātes, bet arī krājuma politikas sagatavošanu, bibliotekāru apmācību, krājuma analīzi, krājuma lietošanas pētīšanu, saglabāšanu un galvenokārt nosaka kooperatīvu krājuma attīstību.

Krājuma menedžments mūsdienās ir plašs termins, kas aizstāj iepriekšējās desmitgadēs lietotos šaurākos jēdzienus "krājuma veidošana" un "krājuma attīstība". Krājuma menedžments sevī ietver:

- plānošanu un finansēšanu;
- krājuma attīstību;
- grāmatu atlasi;
- komplektēšanu;
- pieejas nodrošināšanu;
- lietošanu;
- uzturēšanu;
- novērtēšanu;
- saglabāšanu;
- attīrīšanu [20, 81.lpp.].

Tāpēc, lai gan tekstā būs sastopami termini "bibliotēkas krājuma veidošana", "bibliotēkas fonda veidošana", "bibliotēkas krājuma attīstības politika", tie savā būtībā ir līdzīgi un iekļaujas terminā "bibliotēkas krājuma menedžments".

Lai bibliotēkas spētu lietotāju nodrošināt ar jebkuru publikāciju, vai tā būtu primārā vai sekundārā, tai ir jānokļūst bibliotēkas krājumā un tālāk pie lietotāja. Bibliotēku krājumi ir bibliotēku pamats, tā bāze, no kuras tiek smelta informācija, lai sniegtu lietotājam nepieciešamās zināšanas. Bibliotēku

krājums atrodas nepārtrauktā kustībā, tas papildinās ar jauniem dokumentiem, kuri tiek izdoti katru dienu.

Jau 1898. gadā bibliotēkzinātnes speciālisti Magrils (Magrill) un Korbins (Corbin) noteica 10 komplektēšanas uzdevumus, kur kā pirmais tika minēts – iegūt informāciju par dokumentu [37, 2.lpp].

1961. gadā izdotajā mācību grāmatā “Библиотечные фонды и каталоги” tās sastādītāji norāda, ka grāmatu komplektēšana nav tikai jaunākās literatūras iegāde – tā saskaņā ar bibliotēkas uzdevumiem ir grāmatu atlase no milzīgā izdevumu masīva. Viss ar komplektēšanu saistītais darbs ir iedalāms 4 fāzēs: 1) komplektēšanas plānošana; 2) atlase un jaunākās literatūras izvēle; 3) literatūras iegāde (pirkšana, pasūtīšana, apmaiņa); 4) krājuma izpēte, lai varētu veikt krājuma piekomplektēšanu [42].

Krievijas bibliotēkzinātnes speciālists J. Grigorjevs (Григорьев Ю. В.) uzskata, ka bibliotēkas krājuma komplektēšanas fāzē tiek lemts galvenais un atbildīgākais uzdevums – katrai konkrētai bibliotēkai nepieciešamo dokumentu atlase, par pamatu ņemot bibliotēkas uzdevumus un tipu. Pirmkārt mēs bibliotēkas krājuma komplektēšanas procesu saprotam kā mērķtiecīgu bibliotēkai nepieciešamās literatūras atlasī. Komplektēšana bez atlases – tā nav komplektēšana, bet gan mehāniska bibliotēku apgāde ar visiem iespējamajiem dokumentiem [43].

Grāmatas “Библиотечные фонды” sastādītāji norāda, ka komplektēšanas procesam ir 6 fāzes: 1) fonda profila noteikšana; 2) primārā atlase; 3) avotu noteikšana; 4) līguma noslēgšana; 5) iegādāto iespaiddarbu pieņemšana; 6) sekundārā atlase. Bibliotēkas fonds ir atkarīgs no apkārtējās vides un vispirms no bibliotēkas uzdevumiem, lasītāju vajadzībām un interesēm [3].

Grāmatā “Справочник библиотекаря” sastādītāji vērš uzmanību, ka krājuma komplektēšana ir krājuma veidošanas sastāvdaļa, kas sastāv no: 1) dokumentu atlases; 2) pasūtīšanas; 3) iegādes [45].

Bibliotēkzinātnes speciālisti min dokumentu atlasī kā vienu no pirmajiem komplektēšanas procesa posmiem. Lai to veiktu, ir nepieciešams rast atbildes uz jautājumu: kas ir izdots un kur atrast informāciju par dokumentu. Tieši uz jautājumu – kur iegūt informāciju par dokumentu? – mēģināsim rast atbildi.

Komplektēšanas process sākas ar pamatinformācijas iegūšanu par dokumentu, dokumenta izvēlēšanos. Lai varētu identificēt dokumentu un uzsākt nākamo komplektēšanas procesa posmu – dokumentu pasūtīšanu, nepieciešams iegūt konkrētas pamatbibliogrāfiskās ziņas par dokumentiem.

Pamatinformācija, kas nepieciešama komplektēšanas procesā:

- autors;
- nosaukums;
- izdevums;

- izdevējs;
- ISBN;
- cena;
- vajadzīgo vienību skaits;
- formāts [8, 68.lpp].

Kur iegūt šo pamatinformāciju? Kāds ir komplektēšanas procesa informacionālais nodrošinājums? Lai veiktu dokumentu komplektēšanu, ir nepieciešama pilna un operatīva informācija. Tas ir svarīgs jautājums kvalitatīvu bibliotēku krājumu veidošanā, jo atlase tiek veikta tikai no tiem dokumentiem, par kuriem ir informēti šī procesa dalībnieki.

Daudzās valstīs pamats informācijas iegūšanā par dokumentu ir nacionālās bibliogrāfijas, komerciālie tirdzniecības saraksti, "Books in Print" izdevumi un izdevēju reklāmas. Izdevēji ir gatavi regulāri nosūtīt reklāmas un brošūras bibliotēkām pēc to pieprasījuma, jo apskati grāmatu tirgus žurnālos un bibliogrāfijās bibliotēkas speciālistiem nereti paslīd garām neievēroti.

Pēdējos gados komplektēšanas procesa informacionālajā nodrošinājumā ir novērotas vairākas tendences:

- 1) dokumentu tirgus informacionālā nodrošinājuma pastāvīgs pieaugums;
- 2) informācijas avotu un dokumentu piegādes avotu saplūšana;
- 3) valsts informācijas sistēmas trūkums par grāmatu tirgu, kas ļautu ne tikai iegūt kvalitatīvu informāciju par grāmatu, bet arī nodrošināt pasūtījumu;
- 4) informācijas visuma sprādziens: neviens no mūsdienu avotiem nedod pietiekoši pilnīgu un operatīvu informāciju par dokumentu tirgu kopumā [45, 73.–74.lpp.].

Komplektēšanas un dokumentu atlases politika akadēmiskajās bibliotēkās

Bibliotēka nav tikai grāmatu glabātuve, tā simbolizē ļoti dārgu zināšanu, vēstures un gudrības māju, kas nosaka sabiedrības un izglītības vērtību.

Sabiedrība, tās tieksme pēc zināšanām, noteic augstskolu un bibliotēku esamību.

Akadēmiskā bibliotēka – bibliotēka, kas ir akadēmiskas institūcijas pakļautībā un kas nodrošina studentu, mācību spēku un pētnieku vajadzības studiju un pētniecības procesā.

Akadēmiskā bibliotēka ir intelektuālo zināšanu koncentrēšanās vieta un augstskolas aktivitāšu centrs. Standarta ISO 5127 projektā dod vienu no jaunākajām Latvijā akadēmiskās bibliotēkas definīcijām: „akadēmiskā

bibliotēka – augstākās izglītības un zinātnes institūcijas dibināta un pārvaldībā esoša bibliotēka” [31, 44.lp.].

Akadēmiskās bibliotēkas parasti ir kādas institūcijas sastāvdaļa, tāpēc akadēmisko bibliotēku misija, mērķi, uzdevumi un darbība pilnībā ir atkarīga no augstākstāvošo institūciju misijas, mērķiem, uzdevumiem un darbības. Tie ietekmē bibliotēku krājumu menedžmentu. Ir svarīgi noteiktā secībā noskaidrot atbildes uz būtiskiem pamatjautājumiem:

- 1) vadošās organizācijas misija un mērķi;
- 2) organizācijas politika un stratēģiskās prioritātes;
- 3) informācijas dienesta misija un mērķi;
- 4) pakalpojumu politika un stratēģiskās prioritātes;
- 5) informācijas resursu attīstības politika;
- 6) informācijas avotu atlasē procedūras;
- 7) informācijas avotu komplektēšanas procedūras [10, 48.lpp.].

Bibliotēku krājumu menedžments ietver krājuma veidošanas politikas izstrādi, tāpēc akadēmisko bibliotēku krājumiem jāsaturs pēc iespējas pilnīgāks informācijas kopums, lai nodrošinātu bibliotēkas lietotāju studiju un zinātniskās pētniecības procesus.

Tikpat svarīgi ir noteikt prioritātes bibliotēku krājumu veidošanā, īpaši augstskolās, kurās tiek realizētas pētniecības programmas. Šāda veida bibliotēkās tās funkcijas tiek raksturotas no studentu relatīvi vienkāršajām informācijas vajadzībām, no vienas puses, līdz specifiskām un neparedzamām pētnieku vajadzībām, no otras puses [33], un tam jāatspoguļojas akadēmisko bibliotēku komplektēšanas politikā.

Augstskolu bibliotēkās komplektēšanas process ir saistīts ne tikai ar finansiālo gadu, bet arī akadēmisko gadu. Daudzās akadēmiskajās, īpaši augstskolu bibliotēkās, lielākā krājuma daļa tiek pirktā studiju kursu vajadzībām. Bibliotēkām savlaicīgi (iepriekšējā semestra laikā) jāstrādā pie nākošajā semestrī paredzēto jauno studiju kursu informacionālā nodrošinājuma. Nenoliedzami, arī izmaiņas studiju un pētniecības programmās iespaido akadēmisko bibliotēku komplektēšanas politiku un to krājumus.

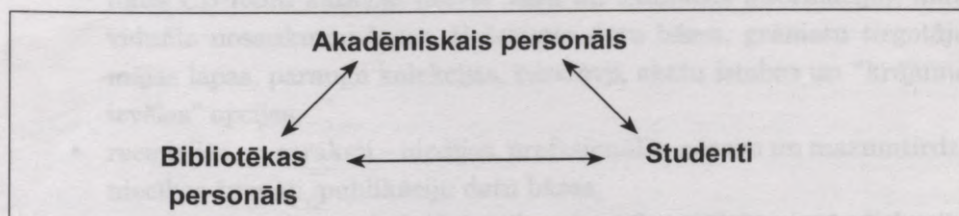
Dokumentu atlasē, atšķirībā no cita tipa bibliotēkām, akadēmiskās bibliotēkas:

- 1) iepērk vairāk dokumentu;
- 2) dokumenta valoda nav šķērslis tā iegādei;
- 3) kopumā lieto plašāku atlasē līdzekļu diapazonu. Izdevēju informācija, nacionālās bibliogrāfijas, recenziju žurnāli un citi avoti tiek lietoti kā komplektēšanas procesa informacionālais nodrošinājums;
- 4) parasti ir profesionālāka [17, 190.lpp.].

Kad ir labākais brīdis atlasei? No vienas puses, atlase veicama dažas nedēļas pēc dokumenta izdošanas nekā pirms vai ap izdošanas laiku, jo pēc dokumenta izdošanas var iegūt vairāk informācijas par dokumentu un pārbaudīt to. No otras puses, visintensīvāk dokumenti akadēmiskajās bibliotēkās (un dažās citās) tiek lietoti gadu pēc publicēšanas. Tas ir nopietns arguments, lai jaunu dokumentu iegādātos ātrāk. Ja pasūtījums tiek novilcināts, dokuments var būt izpārdots [33].

Akadēmiskās bibliotēkas atlasa dokumentus konkrētiem studiju kursiem un pētniecības virzieniem. Atlasi var veikt fakultātes, fakultātes kopā ar bibliotēku, bibliotekāri, nozaru speciālisti. ASV, Lielbritānijas un Skandināvijas valstu vairākās akadēmiskajās bibliotēkās ir dažādas bibliotēku komisijas un komitejas (Library boards, Library committees), kuru locekļi ir augstskolu akadēmiskais personāls (gan administratīvais personāls, gan mācību spēki, gan pētnieki), un viņu uzdevums ir sniegt palīdzību bibliotēkām komplektēšanas jautājumos. Var tikt izveidotas bibliotēkas krājumu komplektēšanas komisijas gan bibliotēkai kopumā, gan atsevišķās fakultātēs. Dažās bibliotēkās ir prakse – daļu no savām dokumentu atlases funkcijām uzticēt grāmattirgotājiem.

Efektīvu krājuma menedžmentu var sasniegt tikai akadēmiskā un bibliotēkas speciālistu sadarbībā (skat. 1. zīmējumu).

1. zīm. Krājuma menedžments mācību atbalstam [10, 140.lpp.]

Komplektēšanas politika akadēmiskajās bibliotēkās ir pilnībā pakārtota augstskolas studiju programmām un pētniecības virzieniem, kas ļauj bibliotēkas speciālistiem veikt dokumentu atlasi stingri noteiktos virzienos.

Labs risinājums ir akadēmiskā personāla pārstāvji (no fakultātes, katedras, institūta u.c.) sakariem ar bibliotēkām. Ja dokumentu atlasi veic kopīgi, tad jābūt noteiktai pienākumu sadalei starp bibliotēku speciālistiem un augstskolu struktūrvienību pārstāvjiem.

KOMPLEKTĒŠANAS PROCESA INFORMACIONĀLĀ NODROŠINĀJUMA AVOTI

Pastāv vairāki komplektēšanas procesa informacionālā nodrošinājuma avotu dalījumi.

Anglijas bibliotēkzinātnes speciālisti Šeila Korala un Antonijs Brevertons (Sheila Corral, Antony Brewerton) norāda, ka kolekcijas attīstībai vajag informāciju par to, kas ir potenciāli pieejams. Šī informācija nāk no dažādiem avotiem:

- izdevēju informācija – iespiestie katalogi, CD-ROM katalogi, elektroniskie katalogi (ar pasūtīšanas iespējām);
- piegādātāju informācija – iespiestie katalogi, preču saraksti, paplašinātie CD-ROM katalogi (ietver vāka un titullapas informāciju), individuālo nosaukumu lapas, tiešsaistes datu bāzes, grāmatu tirgotāju mājas lapas, parauga kolekcijas, pārstāvji, skatu istabas un “krājuma izvēles” opcijas;
- recenzijas un saraksti – medijos, profesionālie, nozaru un mazumtirdzniecības žurnāli, publikāciju datu bāzes;
- neredzami kolēģi – kolēģi, ieteikumi profesionālajā presē, diskusiju grupas [12, 51.lpp.].

Savukārt Anglijas bibliotēkzinātnes speciālisti G. E. Gormans un B. R. Hoves (G. E. Gorman and B. R. Howes) komplektēšanas procesa informacionālā nodrošinājuma avotus iedala sīkāk (skat. 1. tabulu).

Autore, runājot par komplektēšanas procesa informacionālā nodrošinājuma avotiem, pieturēsies pie bibliotēkzinātnes speciālistu Pētera Kleitona un G. E. Gormana (Peter Clayton and G. E. Gorman) piedāvātā komplektēšanas procesa informacionālā nodrošinājuma avotu iedalījuma:

- bibliogrāfiskie līdzekļi;
- recenzijas;
- reklāmas materiāli [9, 104.lpp.].

Atlases avotu klases [17, 248.lpp.]

Bibliogrāfijas	Recenzijas
<p>Vērtējošās bibliogrāfijas</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nozaru bibliogrāfijas <ol style="list-style-type: none"> a) vispārējā aptvēruma b) atlases 2. Standarta saraksti <ol style="list-style-type: none"> a) kārtējie b) retrospektīvie c) izpārdotie 3. Literatūras ceļveži <p>Operatīvās bibliogrāfijas (angļu valodā – alerting)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nacionālas bibliogrāfijas 2. Tirdzniecības bibliogrāfijas <ol style="list-style-type: none"> a) ASV, Lielbritānijas, Austrālijas iknedēļas – ikmēneša – ikgadēja b) valdība kā izdevējs c) periodisko izdevumu ceļveži 	<p>Ceļveži</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Apkopojumi 2. Rādītāji <p>Žurnāli</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vispārējie 2. Nozaru speciālie žurnāli 3. Bibliotēku žurnāli <ol style="list-style-type: none"> a) oficiālie b) komerciālie 4. Speciālie grāmatu atlases žurnāli 5. Avīzes <ol style="list-style-type: none"> a) kvalitatīvas b) bulvārpreses
	Reklāmas
	Displeja sludinājumi
	Vēstules
	Iepriekšizsludināta informācija

Informācija par grāmatu sākumā parādās izdevēja katalogā, tad seko informācija grāmatu tirdzniecības bibliogrāfijā, tad nacionālajā bibliogrāfijā un dažās recenzijās. Speciālistu recenzijas publicētas vēl vēlāk (pat līdz dažiem gadiem) un saraksti nozaru bibliogrāfijās pat vēl vēlāk. Tāpēc ir jāizmanto visi iespējamie komplektēšanas procesa informacionālā nodrošinājuma avoti.

Tomēr, runājot par komplektēšanas procesa informacionālā nodrošinājuma avotiem, galvenie jautājumi, kas ir jāuzdod par kādu no šajās grupās ietilpstošo avotu ir:

- Kāpēc šis avots ir radīts? Vai tajā ir pieejama informācija, kas nav pieejama citur?
- Cik labi tas aptver kārtējos izdevumus?
- Kādi materiālu veidi tiek ietverti, kādi nē?
- Vai informācijas atlase materiālu iekļaušanai informācijas avotā notiek, pamatojoties uz dokumentu formālām pazīmēm vai kādu citu apzinātu kritēriju?
- Kādi priekšmeti tiek ietverti un kādi nē?
- Kāda veida un cik daudz informācijas tiek piedāvāts?
- Kam paredzēts – bibliotekāriem, masu lasītājiem, nozaru speciālistiem?

- Kādi dokumentu fiziskie formāti tiek piedāvāti?
- Par kādu laika periodu ir uzkrāta informācija?
- Cik izplatīts tas ir?
- Kāda klasifikācijas shēma tiek lietota?
- Kādas priekšmetu iedaļas tiek lietotas?
- Kāda ir tā speciāla metodoloģija, lai būtu ērtāk to lietot?

[39, 56.–57.lpp.].

Mūsdienās komplektēšanas procesa informacionālā nodrošinājuma avoti var būt gan tradicionālā veidā, gan elektroniskā veidā. Elektroniskie resursi ir būtiski kolekciju veidošanas līdzekļi, īpaši akadēmiskajās bibliotēkās.

Informācija iegūstama no daudziem avotiem – grāmatām, periodiskiem izdevumiem, elektroniskām diskusiju grupām un WWW saitēm. Ar e-pastu, no diskusiju grupām, publiskajiem tiešsaistes katalogiem, WWW saitēm, adrešu sarakstu serveriem un tiešajām saitēm ar specifiskiem pārdevējiem bibliotekāri saņem operatīvāku un reizēm arī plašāku informācijas apjomu nekā no tradicionāliem avotiem.

Bibliogrāfiskie līdzekļi

Bibliogrāfiskie līdzekļi – komplektēšanas procesa informacionālā nodrošinājuma avotu viena no svarīgākajām grupām – ir iedalāmi sīkāk:

- 1) bibliogrāfiskais līdzeklis – sakārtotu bibliogrāfisko ierakstu daudzums, kuri ir apvienoti pēc vienotas ieceres, uzdevuma, formas vai satura un var būt – darbu saraksts, bāzēts uz dažiem specifiskiem kritērijiem (par vienu priekšmetu, viena autora darbi, vienā valstī izdotie darbi vai viena izdevēja izdotie darbi);
- 2) nepatstāvīgas formas bibliogrāfiskais līdzeklis – nav izdots kā patstāvīgs izdevums, bet gan ievietots kādā citā izdevumā.

Pirms bibliogrāfiskos materiālus lietot par komplektēšanas procesa informacionālā nodrošinājuma līdzekļiem, jānoskaidro:

- kādi ir nozaru aptvēruma ierobežojumi;
- vai dokumenti ir ietverti ar atlasīti; ja tā, tad – pēc kāda principa;
- kādas materiālu formas ir ietvertas un kādas nav ietvertas;
- kādi ir to konstrukcijas tehniskie aspekti – ieraksta forma, lietotie noteikumi un klasifikācijas shēma;
- vai tas ir jaunumus izziņojošs līdzeklis, izvērtēšanas līdzeklis vai abi un kādā pakāpē [9, 104.–105.lpp.].

Bibliogrāfisko līdzekļu veidi dalās:

- 1) pēc dokumenta satura – universālie, tematiskie, nozaru, personālie, novadpētniecības bibliogrāfiskie materiāli;
- 2) pēc hronoloģiskās pazīmes – kārtējie, retrospektīvie, perspektīvie bibliogrāfiskie līdzekļi;
- 3) pēc adresējuma – vispārīgie, speciālie bibliogrāfiskie materiāli.

Bibliogrāfisko līdzekļu tipi:

- rādītājs – grāmatā, dokumentā vai datora atmiņā ietvertu vienību alfabētisks saraksts; ceļvedis informācijas atrašanai speciālā nozarē/tēmā [35, 188.lpp.];
- rādītājs – ar sarežģītu struktūru un pievienotu palīgaparātu. Ieraksti ir kārtoti pa nodaļām un apakšnodaļām;
- saraksts – iespiedvienības, kas parasti uzrakstītas cita zem citas [35, 124.lpp.];
- standarta saraksts – ar vienkāršu struktūru, bez palīgaparāta. Visi ieraksti izkārtoti alfabētā, pēc nosaukuma, hronoloģiski, bez apakšnodaļām un nodaļām;
- ieteicamās literatūras saraksts – noteiktā jautājumā ieteicamo grāmatu saraksts [35, 124.lpp.];
- ceļvedis – rokasgrāmata [35, 150.lpp.];
- literatūras ceļvedis – satur ziņas par primāriem dokumentiem, bibliogrāfiskajiem informācijas avotiem, arī metodiskus padomus, kā literatūru izmantot, kā ar to strādāt.

■ Nacionālās bibliogrāfijas

Nacionālā bibliogrāfija – valsts nacionālās iespiedprodukcijas autoritatīvu un pilnīgu ierakstu kumulācija, ko regulāri publicē iespiestā formā vai producē citā fiziskā formā.

Nacionālās bibliogrāfijas pieder pie operatīvajām bibliogrāfijām, jo satur bibliogrāfiskos ierakstus par pēdējo laika periodu. Nacionālo bibliogrāfiju publikāciju biežums mainās no nedēļas līdz gadam.

Ja, meklējot komerciālajā bibliogrāfijā, tā nesniedz visu nepieciešamo informāciju, kā arī, ja nepieciešama informācija par retrospektīvo materiālu, tad jāpievēršas nacionālajām bibliogrāfijām.

Nacionālās un tirdzniecības bibliogrāfijas satur jaunāko informāciju par dokumentu plūsmu. Lielākajai daļai attīstīto valstu ir nacionālās bibliogrāfijas. Vairums nacionālo bibliogrāfiju ir pieejamas ne tikai iespiestā formā, bet arī mikrofišās, CD-ROM un līnijrežīmā jau daudzus gadus.

Ļoti svarīgi ir norādīt, kādus dokumentu veidus ietver un kādus neietver nacionālās bibliogrāfijas, kāds ir to periodiskums, savlaicīgums un katalogizācijas noteikumi – tas viss kopā palīdz veltīgi nezaudēt laiku, meklējot informāciju par dokumentu.

Nacionālās bibliogrāfijas ir tik pilnīgas, cik efektīvi valstī darbojas obligātā eksemplāra likums. Vairumam valstu ar attīstītu grāmatu tirdzniecību ir lieliskas nacionālās bibliogrāfijas. Nacionālās bibliogrāfijas parasti sastāda bezpeļņas organizācijas, daudzos gadījumos – nacionālā vai liela akadēmiskā bibliotēka.

Visa sekojošā informācija ir ietverta katrā no eksistējošajām nacionālajām bibliogrāfijām: autors, nosaukums, izdevējs, izdošanas vieta un laiks, paginācija un pamata ieraksta forma grāmatai bibliotēkā. Vairumā gadījumu te ir dota informācija par speciālām grāmatas pazīmēm – bibliogrāfija, ilustrācijas, tabulas, kartes, sērija, saturs un priekšmeti (klasifikācijas indekss un priekšmetu *heading tracings*). Dažas nacionālās bibliogrāfijas satur grāmatas pamatcenu.

Lielās akadēmiskās un zinātniskās bibliotēkas nacionālās bibliogrāfijas lieto kārtējā komplektēšanā. Daudzas bibliotēkas nacionālās bibliogrāfijas lieto, lai pārbaudītu dokumenta eksistenci, retāk atlasei.

■ Tirdzniecības bibliogrāfijas

No 20. gadsimta 70. gadu sākuma sistēma “Books in Print” ir visās rietumu valstīs un veido grāmatu tirgus pamatu. Tā palīdz izveidot saikni starp izdevēju, vairumtirgotāju un lietotāju, noteikt cenu, izveidot pasūtījumu un saņemt to. Ziņas tirdzniecības bibliogrāfijās veidojas gan no pašlaik tirdzniecībā pieejamajiem, gan ražošanā esošajiem, gan tuvākajā nākotnē plānotajiem dokumentiem. Tāpat kā nacionālās bibliogrāfijas, tirdzniecības bibliogrāfijas ir pieskaitāmas operatīvajām bibliogrāfijām.

Ārzemēs dokuments atrodas “in print”, kamēr ir pieprasījums pēc tā un šis saraksts nepārtraukti tiek papildināts. Grāmatas, kuras ir izpārdotas vai pircēju interese par tām ir zudusi, nonāk “out of print” sarakstā, tomēr, ja grāmata vēl nav pilnībā izpārdota, tā var atgriezties “in print” sarakstā, ja ir pieprasījums pēc tās.

“Books in Print” līdzautori ir izdevniecības un tirdzniecības kompānijas, bet izdevējs parasti ir kāda patstāvīga institūcija. Līdz ar to bibliogrāfiskā apraksta standarti neatbilst bibliogrāfiskajām prasībām, tomēr ir pietiekami, lai identificētu dokumentu un veiktu pasūtījumu.

“Books in Print” bieži ir ievietota informācija tikai par lielajiem izdevējiem, jo mazie ziņas par sevi nesniedz. Taču kopš “Books in Print” ir ietvertas

ziņas par grāmatas iegādes iespējām, kas uztveramas kā reklāma par brīvu, arvien vairāk izdevēju iesūta ziņas. Valstīs, kur "Books in Print" top pēc obligātā eksemplāra informācijas, tie ir pilnīgāki.

Pasaulē lielākā "Books in Print" sistēma ir "Globalbooksinprint", kuru veido R. R. Bowker kompānija, kas ir ASV ISBN aģentūra. Kopš 2000. gada šī sistēma ir pieejama internetā (www.globalbooksinprint.com). Tā ietver 9 miljonus grāmatu, audiogrāmatu un video ierakstus angļu un spāņu valodā no ASV, Anglijas, Kanādas, Austrālijas, Dienvidāfrikas un Jaunzēlandes izdevējiem.

globalbooksinprint.com Home - Microsoft Internet Explorer

File Edit View Favorites Tools Help

Back Forward Stop Home Search Favorites Media

Address <http://www.globalbooksinprint.com/GlobalBooksInPrint/> Go

BOWKER'S GLOBAL Books In Print

HOME | MYACCOUNT | LISTS | HELP | LOGOUT

Advanced Search BIP Alert Browse Publishers Awards Bestsellers Bios

Children's Room Fiction Room Forthcoming Book Room User Guide

sign up for our mailing list

Welcome to **globalbooksinprint.com™** Professional

... the world's largest Web-based bibliographic resource for professionals.

Find what you're looking for quickly and easily, using our unbiased, authoritative and comprehensive database of over 9 million book, audio book, and video titles.

[Click to learn more about GlobalBooksInPrint.com](#)

Quick Search

Keyword SUBMIT

Status: In Print Out of Print Forthcoming

Format: Book Audio Video

Markets: AUS CAN USD NZL USA ZAF

Note: * = Canadian & U.S. data only

Browse By General Subject:
(Canadian & U.S. data only)
[Journals](#) | [History](#) | [Computers](#) | [Self-Help](#) | [Sports](#) | [More...](#)

Browse By Index:
(Canadian & U.S. data only)
[Author](#) | [Title](#) | [Publisher](#) | [More...](#)

Bowker's Free Areas

GENERAL INTEREST

View publishers' catalogs online at [Publishers Home Pages](#). Here you can locate hard to find specialty publishers and their unique offerings, find author information, link to the publisher's own website, and order direct from the publisher.

[BookWire](#) is THE comprehensive online portal into the book

Bowker's Featured Areas

Bowker's BIP Alert Service

Want to be the first one to find out about a new release or forthcoming book in

Šis pakalpojums ir pieejams gan ar dokumentu recenzijām, gan bez tām. Meklēšana ir iespējama pēc nosaukuma, priekšmeta, autora, ISBN, izdevēja un atslēgas vārda, kā arī priekšmetu klasifikācijas. Ir saites uz autoru un izdevēju mājas lapām. Tiek piedāvāti bestselleru un godalgoto grāmatu saraksti. Ir iespējams salīdzināt cenas un iesējumus. Ierakstus var lejuplādēt un tie ir piemēroti dažādām bibliotēku informācijas sistēmām.

No 1995. gada arī Krievijā ir izveidota sistēma "Books in Print", tās nosaukums – "Книги в наличии и печати" un to veido Krievijas Grāmatu palāta, internetā (www.bookchamber.ru) ir pieejama informācija par pašu sistēmu un tās pasūtīšanas noteikumiem. Sistēma ietver informāciju par grāmatām, kuras ir izdotas Krievijā un ir piedāvātas tirgū, kā arī nodrošina vienotu informāciju kopumā (sk. 23. lpp.).

Katra no pieminētajām “Books in Print” sistēmām piedāvā arī īpašu pakalpojumu sistēmu, kas orientēta uz bibliotēku vajadzībām. Informācija ir atrodama katras “Books in Print” sistēmas mājas lapā. Lielākais tirdzniecības bibliogrāfiju mīnuss ir tas, ka “Books in Print” ir maksas pakalpojums.

Amerikāņu grāmatu izdevēju žurnāls “Publishers Weekly” (kopš 1872. gada to veido un izdod R. R. Bowker) cenšas uzskaitīt vairumu publicēto darbu ASV un piegādā informāciju formā, kas ir domāta dokumentu pasūtīšanai. Līdzīgs izdevums ir ikmēneša “Cumulative Book Index”, kuru izdod H. W. Wilson. Šis izdevums ietver visu Anglijā, ASV un Kanādā publicēto grāmatu sarakstu. Līdzīgi kā “Publishers Weekly”, tas ir bāzēts uz informāciju, kas iegūta no izdevējiem un tādā veidā ir atkarīgs no to iesniegtajiem aprakstiem, precizitātes un aptvēruma.

“Publisher’s Trade List Annual” (kopš 1873. gada to veido un izdod R. R. Bowker) ietver izdevēju katalogu kolekciju, bet ne visi izdevēji līdzdarbojas tajā.

“Bookseller Publications” veido un izdod “The Bookseller”. Tas ir iknedēļas tirdzniecības žurnāls, kurš iznāk jau vairāk nekā 140 gadus un ir domāts grāmatu tirgotājiem, izdevējiem, bibliotekāriem un piegādātājiem. Žurnāls satur informāciju par Anglijas un 86 citu pasaules valstu grāmatu tirgotājiem un izdevējiem. Kopš 1997. gada “The Bookseller” ir pieejams internetā (www.thebookseller.co.uk), un tajā tiek atspoguļotas ikdienas ziņas un komentāri, kas kombinēti ar autoru intervijām, interaktīviem forumiem, bestselleru tabulām u.c.

theBookseller.com - Home page - Microsoft Internet Explorer

File Edit View Favorites Tools Help

Back Forward Home Search Favorites Media

Address http://www.thebookseller.com/?pid=2

theBookseller.com
At the heart of the book trade

THE REPORTER

FREE CAP Search the site
Search

Thu 07 October Home | News | Bestsellers | Opinion | Directory | Career Focus | Advertising Guide | Quick Links

Login
Username
Password
Remember me?
Login

Subscribe >>
Buyer's Guide Submissions >>

Main Menu
Home
News
Bestsellers
Opinion
Directory
Career Focus
Bookshelf
Books in the Media
Children's Bookseller
Shop
About Us
Help
Advertising Guide
Your Account
Bulletin
Crossword
Rights Report
Feedback

Home

General \ Publisher \ Financial \ Retail \ International \ Children's
Click market sectors to view more news; last updated 07 October

7 days a week

Latest news

Penguin battles on
Penguin has brought in cranes at its new Rugby warehouse to help speed up the picking process and clear a backlog of orders in the run-up to Christmas. The publisher says that it has improved availability following a major stock check...
Thursday 07 October 2004

Nobel Prize goes to Jelinek
Thursday 07 October 2004

Canons fires academic sales
Thursday 07 October 2004

LBF makes move east
Wednesday 06 October 2004

Waterstone's chooses Mobil for India
Wednesday 06 October 2004

Books face entertainment test
Wednesday 06 October 2004

Most Popular Stories

BookBlog

Increased security nuts focus on Arab publishers
Thursday 07 October 2004

Arab publishers welcome fair invite
Wednesday 06 October 2004

Indepth

Waterstone's offers indies new way in
Thursday 07 October 2004

Arcadia to raise profile after fresh investment
Thursday 07 October 2004

Analysis

Rights and wrongs
Thursday 07 October 2004

Hands off Hachette style
Thursday 30 September 2004

Pick of the day

Bestsellers: Headline lifts Patterson to top
James Patterson has been given one of the biggest-ever marketing campaigns by Headline this autumn, and the raft of advertising has carried *The Big Bad Wolf* to the top of this week's Bookseller 50. The paperback nudged just clear of Dan Brown's *The Da Vinci Code* (Corgi), though sales were achieved at an average discount of 40% of its r.r.p. It is Hodder

Šī pati kompānija veido un izdod "Books in the Media" – iknedēļas Anglijā iznākošu žurnālu, kurš uzskaita grāmatas, kuras tiek rādītas televīzijā, piemērotas radio un nacionālajā presē. Tas sniedz ziņas par izdevējiem un labāko grāmatu sarakstus.

"BookBank", kuru veido un uztur Whitaker (www.whitaker.co.uk) satur bibliogrāfisko informāciju par angļu valodā izdotajiem dokumentiem Anglijā, ASV, Eiropā, Austrālijā un Dienvidāfrikā, ietverot arī informāciju par izdevēju un izplatītāju. Nosaukumi ir gan alfabētā pēc autora, gan pēc nosaukuma. Katrs ieraksts sniedz šādu informāciju: autors, nosaukums, apakšnosaukums, sējuma vai daļas numurs, apjoms, izmērs, ilustrācijas, cena, sērija, izdevējs, izdevuma ziņas, izdošanas laiks, ISBN.

■ Speciālās un nozaru bibliogrāfijas

Speciālās un nozaru bibliogrāfijas ir par kādu konkrētu nozari ar vai bez atlases principiem un ir paredzētas kādam noteiktam lietotāju lokam. Ir svarīgi, lai būtu norādīti dokumentu ietveršanas un izslēgšanas kritēriji, laika perioda aptvērumi un klasifikācijas shēma. Priekšmetu bibliogrāfijas pieļauj daudzus no

tiem pašiem ierobežojumiem kā "labākie" vai "ieteicošie" saraksti. Ja bibliogrāfiju veido viens vai vairāki nozaru eksperti un tā satur kritisku minēto nosaukumu vērtējumu, tai var būt milzīga vērtība gan atlasē, gan kolekcijas vērtējumā. Iespējamo nosaukumu amplitūdu nozaru laukos limitē tikai sastādītāja iztēle.

Daudzās nozarēs tiek izdotas vairākas bibliogrāfijas. Lai izvērtētu, kura no šīm bibliogrāfijām ir labāka kā komplektēšanas procesa informacionālā nodrošinājuma avots, jāpievērš uzmanība, vai bibliogrāfijā tiek salīdzināti agrākie dokumentu nosaukumi ar kārtējiem nosaukumiem. Ja ir bijuši daudzkārtēji viena nosaukuma dokumenta izdevumi, jākontrolē izmaiņu daudzums starp bibliogrāfiju izdevumiem. Jāskatās, vai bibliogrāfijā ir tikai pievienots vairāk nosaukumu, vai tā ir reāli pārstrādāta, iepriekšējo gadu nosaukumus izņemot un ietverot jaunus.

Speciālās un nozaru bibliogrāfijas, kas pieder pie vērtējošajām bibliogrāfijām, ir atslēgas elements krājuma atlasē, lai atrastu izdevumus kādā nozarē. Speciālās un nozaru bibliogrāfijas dod plašu ieskatu nozares literatūrā un parāda, kurā zinātnu nozarē pasaulē eksistē vismaz viena laba bibliogrāfija.

Kā vienu no veiksmīgākajām nozaru bibliogrāfijām pasaulē min Mērijas Paulas Valšas (Mary-Paula Walsh) "Feminism and the Christian Tradition; An annotated Bibliography and Critical Introduction to the Literature", kas sniedz pamatīgus, detalizētus, kritiskus novērtējumus apmēram 1000 ierakstiem šajā speciālajā laukā.

■ Standarta saraksti

Daudzi standarta saraksti ir domāti dažādiem mērķiem: skolām, augstskolām vai bērnu bibliotēkām un nav grūti sameklēt sarakstu, kas atbilst konkrētas bibliotēkas tipam. Tomēr jāpievērš uzmanība tam, kā saraksts atbilst kritērijiem, kuri attiecas uz bibliotēkas komplektēšanas politiku un krājuma menedžmenta mērķiem.

Retrospektīvie standarta saraksti, kuri tiek publicēti "British Book News" un "Choice", kā arī dažos "Library Journal" numuros, ietver izvērtētus labāko grāmatu sarakstus par atsevišķiem priekšmetiem. Tie parasti nodrošina bibliotēku komplektēšanas personālu ar pamatziņām, kas nepieciešamas, lai veiktu dokumentu identifikāciju un pasūtīšanu.

"Elementary School Library Collection", "Books for College Libraries", "Public Library Catalog" tiks lietoti kā gidi bibliotēku kolekciju attīstībā. Šie saraksti satur vairāku speciālistu vērtējumus un ietver visnozīmīgākos nosaukumus dotajā priekšmeta laukā.

Galvenie principi, pēc kuriem jālieto viens vai otrs no standarta sarakstiem, ir:

- kas ir sastādītājs – oficiāla vai privāta, valsts mēroga vai vietējā iestāde;
- vai tas ir ieteicošs saraksts;

- vai saraksts ir publicēts zinātniskā vai populārā žurnālā;
- vai sarakstā ir atspoguļoti kārtējie, retrospektīvie vai perspektīvie dokumenti;
- vai ziņas par dokumentu ir pietiekošas, lai varētu veikt pasūtīšanu.

Nacionālajām un akadēmiskajām bibliotēkām parasti neder standarta saraksti, jo tām ir citi krājumu veidošanas kritēriji.

Daži bibliotēkzinātnes speciālisti bibliotēkām krājuma attīstībai iesaka iegādāties kādu dokumentu tikai tāpēc, ka tas bija ietverts divos vai vairākos ieteicajos sarakstos. Laba saraksta nolūks kolekcijas attīstībai ir parādīt alternatīvas, taču būtisks faktors ir tas, ka saraksts jau ir novecojis izdošanas dienā, jo nemitīgi nāk klajā jauni dokumenti, kas var aizstāt sarakstā minētos.

Recenzijas

Recenzija – grāmatas, žurnālā iespiestas publikācijas utt. vērtējums [35, 189.lpp.].

Recenziju galvenais uzdevums ir dot vērtējumu, lai gan novērtēšanas standarti var būt apšaubāmi, tāpēc ir nepieciešams redzēt un izvērtēt katru dokumentu *de visu*. Recenzijas jāvērtē ar piesardzību. Lai gan daudzi bibliotēku speciālisti lieto grāmatu un citu dokumentu recenzijas komplektēšanas procesā, tās vairāk ir domātas individuāliem lasītājiem.

Dokumentu recenziju novērtēšanā jāņem vērā:

- kādai auditorijai tās ir domātas;
- cik precīzas un objektīvas ir recenzijas;
- vai recenzijas salīdzina dokumentus ar citiem dokumentiem;
- kāds ir izdevuma mērķis, kurā tās publicētas;
- cik daudz recenziju ir publicēts dotajā periodā;
- cik būtisks ir priekšmetu aptvērums;
- kāda veida recenzijas nav ietvertas;
- vai ietverti dažāda veida neiespiestie un elektroniskie materiāli;
- cik internacionāls ir aptvērums;
- cik biežas ir recenzijas;
- vai recenzijas ir parakstītas vai nē, kāda ir izdevuma reputācija;
- vai bibliotekārs var būt pārliecināts, ka recenziju sastādītāji ir kompetenti apskatīt dokumentus, kurus viņi mēģina recenzēt;
- vai recenzijas beigās ir doti speciāli ieteikumi;
- vai ir novērtēts dokumenta formāts [9, 110.–111.lpp.].

Turklāt bibliotekāriem jāzina par galvenajām recenziju aģentūrām un to interesēm pēc bibliotēku tipiem: recenziju biežums un aptvērums; autoritāte un recenziju kvalitāte; laika periods pēc grāmatas nākšanas klajā.

■ Recenziju ceļveži

Recenziju ceļvežus iedala divās grupās: apskati un rādītāji.

Viens no nozīmīgākajiem apskatu ceļvežiem ir H. W. Wilson Company izdots "Book Review Digest Plus", kurš iznāk kopš 1905. gada, un tagad ir pieejams arī internetā (www.hwwilson.com). Tas ir viens no labāk zināmajiem pirmās grupas ceļvežiem, kas ietver kārtējo apmēram 1,2 milj. recenziju par apmēram vairāk nekā pusmiljonu angļu valodā izdoto grāmatu. Retrospektīvais aptvērums ir no 1983. gada.

"Gale Reference Reviews Archive", kuru izdod Gale Group (www.galegroup.com), ik gadu tiek apskatīti apmēram 600 žurnāli.

The screenshot shows the Gale Reference Reviews Archive search page. The browser window title is "Gale - Gale 2002 - Free Resources - Reference Reviews - Archives - Microsoft Internet Explorer". The address bar contains "http://www.galegroup.com/servlet/ReferenceReviewSearchPageServlet". The page header includes "THOMSON GALE" and navigation links: "Press Room | About Us | Contact Us | Site Map". A "Quick Title Search" box is visible in the top right. The main content area is titled "Gale Reference Reviews Archive" and includes the following text: "The Reference Reviews Archive includes the reviews of James Rettig, Peter Jacso, Blanche Woolfs, David Loertscher and John Lawrence." Below this is a search instruction: "To search for a review of a reference product, choose one or several of the options. When you complete more than one field, results will contain articles that match all fields." A link for "More search tips" is provided. The search form contains the following fields: "Reviewer:" with a dropdown menu set to "All reviewers"; "Author:" with a text input field; "Title:" with a text input field; "Subject:" with a dropdown menu set to "All subjects"; "Publisher:" with a text input field; "Month:" with a dropdown menu set to "All months"; "Year:" with a dropdown menu set to "All years"; "Full Text:" with a text input field. At the bottom of the form are three checked checkboxes: "Print", "CD-ROM", and "Web".

Šajā arhīvā ir piecu autoritatīvu ASV bibliotēkzinātnes speciālistu – augstskolu pasniedzēju – veidotās recenzijas. Ir iespējams veikt meklēšanu pēc recenzenta, grāmatas autora, nosaukuma, priekšmeta, izdevēja, izdošanas laika.

Ir arī vairāki speciālie grāmatu recenziju rādītāji (tādi kā "Index to Book Review in the Humanities" vai "Technical Book Review Index"), bet daudzi no šiem izdevumiem tagad vairs neiznāk, jo lielu vietu grāmatu recenziju identificēšanā ir ieņēmis internets.

■ Recenziju žurnāli

Grāmatu recenziju aptvērums nozaru speciālajos žurnālos, tādos kā "English Historical Reviews", ir apmēram 50 procenti no kopējā lappušu skaita. Speciālistiem adresētie žurnāli var būt vērtīgs grāmatu komplektēšanas avots atsevišķās nozarēs. Tomēr pastāv novērtēšanas problēmas, jo ne vienmēr recenziju autori ir kompetenti vai arī recenziju autori izsaka subjektīvu viedokli par recenzējamo dokumentu.

Bibliotēku speciālistiem adresētie speciālie periodiskie izdevumi var būt iedalīti oficiālajos un komerciālajos. Bibliotēku asociāciju oficiālie žurnāli, tādi kā "The Library Association Record" un "American Libraries", bieži ietver recenzijas, kuras galvenokārt ir rakstījuši bibliotekāri. Recenzijas ir īsas, izvērtētas, noderīgas un nevar just redaktora subjektīvo attieksmi un reklāmdevēju spiedienu, kā tas ir amerikāņu komerciālajā periodiskajā izdevumā "Library Journal", ko izdod R. R. Bowker. "Library Journal" recenzijas ir ļoti īsas, bet noderīgas, žurnālā ir iekļauti gadījuma raksti, kas var būt noderīgi grāmatu atlasē.

Mazumtirdzniecības un profesionālās recenzijas var būt sadalītas divās kategorijās, kas: 1) sekmē grāmatu tirdzniecību; 2) dod grāmatu novērtējumu. Lai gan mazumtirdzniecības žurnāli, tādi kā "Publisher Weekly" un "Bookseller", galvenokārt ir domāti grāmatu pārdošanai (gan mazumtirdzniecībā, gan vairumtirdzniecībā), bibliotekāri var izmantot šeit publicētās recenzijas.

Lielākā daļa tirdzniecības recenziju nāk klajā pirms grāmatas iznākšanas, bet profesionālās (bibliotēku) recenzijas parasti iznāk dažus mēnešus pēc izdevuma. Iemesls šai atšķirībai ir tas, ka grāmatas recenzē bibliotekāri un nozaru speciālisti – grāmatu vispirms nosūta uz žurnālu, tad – recenzētājam, tad tiek saņemta recenzija un tā publicēta.

Daudzās avīzēs ir grāmatu apskata lapa, bet lielāko daļu šo recenziju nevar izmantot nopietnai bibliotēkas krājuma komplektēšanai. Grāmatu apskatu lapas redaktora politika lielā mērā ir atkarīga no reklāmas devēju vēlmēm, lai gan redaktora uzskati var būt citādi.

No speciālistiem domātajiem žurnāliem tieši grāmatu komplektēšanā vislabāk zināmais ir "Choice", tas ir teicams avots visiem, bet vislabākais tieši mazai publiskai bibliotēkai. "Choice" recenzenti ir nozaru eksperti un tajā laikā tiek ietverts lielākais skaits jaunāko grāmatu recenziju, kas adresētas arī akadēmiskajām bibliotēkām.

Akadēmiskajās disciplīnās ir tikai daži žurnāli, kas publicē zinātnisko grāmatu recenzijas noteiktā zinātņu nozarē. Ja zinātniskās grāmatas tiek izdotas nelielos metienos, tad var būt, ka grāmata jau ir izpārdota vēl pirms parādās recenzija un bibliotēkas to vairs nevar iegādāties.

■ Tiešsaistes recenzijas

Tiešsaistes recenzijas ir viegli pieejamas globālajā tīmeklī. Viens no vispopulārākajiem un zināmākajiem ir tiešsaistes grāmatu tirgotājs Amazon.com (www.amazon.com), kurš aptver gan grāmatas, gan citus materiālus – video kasetes, programmatūru, DVD. Recenzijas šajā grāmatu veikalā ir ļoti īsas, lai gan dažas ir izrakstītas no autoritatīviem avotiem, tomēr šķiet bāzētas uz izdevēju reklāmām. Taču arī īsas recenzijas no pārdevējiem bieži ir interesantas un patiesas. Pie tam Amazon.com piedāvā katram interesentam veidot recenzijas jau sagatavotā formā (ir arī recenziju paraugi). Pat bērniem līdz 13 gadu vecumam tiek piedāvāta speciāla forma. Šī saite lietotājam ir ļoti draudzīga. Tā nodrošina pieeju recenzijām, dažreiz ietver satura sarakstu un piedāvā citus nosaukumus, kuri var būt lietotājiem interesenti, kā arī palīdz meklēt nosaukumus interesējošajā priekšmetu laukā, piedāvā dažādus bestselleru sarakstus. Amazon.com, kas, protams, ir pasaulē vislabāk zināmais grāmatu veikals, ļauj veikt visa veida grāmatu meklēšanu un iegādi. Kā trūkumu var minēt to, ka daudzi dokumenti netiek izsūtīti ārpus Ziemeļamerikas.

AddALL.com (www.addall.com) ir pieejama tiešsaistē un piedāvā grāmatu recenzijas visās zinātņu nozarēs, arī meklējot pēc priekšmeta. Recenzenti paši personīgi izlemj, kuru grāmatu recenzēt. AddALL.com var automātiski salīdzināt cenas starp galvenajiem tiešsaistes grāmatu veikaliem. Šis

pakalpojums aptver jaunus un jau izpārdotus izdevumus, kā arī ļauj veikt dokumentu pasūtīšanu.

Nenoliedzami, ka arī tiešsaistes komplektēšanas procesa informacionālā nodrošinājuma avoti ir jāvērtē kritiski, tāpēc ir būtiski noskaidrot:

- vai tas ir uzticams avots (vai ziņas ir ticamas);
- vai tas ir objektīvs;
- kāda ir autoru, kas raksta recenzijas, kvalifikācija;
- cik to ir viegli un ērti lietot [9, 113.lpp.].

Reklāmas materiāli

Reklamēšana – darbība, kurā cilvēkiem tiek stāstīts par precēm vai notikumiem, lai viņi vēlētos tās nopirkt vai piedalīties [35, 190.lpp.].

Visa reklāma neatkarīgi no tās formas ir nepieciešama tieši kā jaunumu izziņojošs līdzeklis.

Pirms noraidīt izdevēju reklāmu kā informācijas avotu, nepieciešams noskaidrot:

- vai tā var būt laikmetīgāka nekā citi avoti, jo radīto materiālu ir paredzēts izdot vairākus mēnešus vai gadu uz priekšu;
- izdevēju prasības vienmēr jāvērtē kritiski, lai gan informācija par autora kvalifikāciju un piederību ir precīza;
- daudzi izdevēji uzskata, ka viņu reputācija ir viena no viņu vislielākajām vērtībām un nevēlēsies to pakļaut riskam, sniedzot nepatiesu informāciju [9, 113.–114.lpp.].

Reklāma var nākt gan no izdevējiem, gan grāmatu pārdevējiem. Pašu izdevēju veidotie katalogi un reklāmas izdevumi satur vairāk informācijas par grāmatu un tās autoru nekā nacionālās bibliogrāfijas. Kad nav iespējams nodrošināt nozares speciālistu vai izdevēja recenziju, katalogi un reklāmas saraksti var sniegt noderīgu informāciju atlasei. Tāda informācija jālieto ar piesardzību, jo reklāmas mērķis ir veicināt tirdzniecību.

■ Izkārtnes reklāma

Izkārtnes reklāma ietver visus iespiestos un grafiskos līdzekļus, kas paredzēti masu patēriņam, arī televīziju un zīmētas izkārtnes. Šāda reklāma ir ļoti piemērota publiskajām bibliotēkām.

■ Izdevēju reklāma

Izdevēju reklāma ir saraksts, kas piedāvā īpašus nosaukumus, bieži ar cenu, kas ir izdevīga. Parasti iespiestais saraksts tiek lietots kopā ap pavad-

vēstuli. Daudzi izdevēji izmanto reklāmas un sludinājumus, lai informētu par grāmatu jaunumiem.

Parasti izdevēji reklāmas piesūta pa pastu vai e-pastu un bieži tās var lietot vienlaicīgi kā pasūtījumu bāzi. Ideāla reklāma dod pietiekamu informāciju, lai veiktu dokumentu pasūtīšanu. Tajā ir: satura apraksts, paredzētā auditorija, ziņas par autoru, bibliogrāfiskie dati, ISBN, pieejamības detaļas [8, 26.lpp.].

■ **Iepriekšējs paziņojums** – izdevēju, grāmatu tirgotāju un bibliotēku apgādes aģentu paziņojums, kas iespējams ir īpaši strīdīga reklāmas forma tādēļ, ka tiek reklamēts tas, kas vēl tikai tiek plānots.

■ Izdevēju katalogi

Tirdzniecības katalogs – grāmata, kas aptver ziņas par firmas ražotajām vai tirgotajām precēm [35, 211.lpp.].

Izdevēju katalogos tiek sniegta informācija ar vienu domu – pārdot. Tos neveido bibliotēku speciālisti, tāpēc katalogos ietvertā informācija atšķiras no nacionālajās bibliogrāfijās un tirdzniecības bibliogrāfijās ietvertajām ziņām, tomēr kā komplektēšanas avots tie ir izmantojami.

Lielākā uzmanība jāpievērš tādu izdevumu informācijai, kuri tiek apzīmēti ar norādi “jauns”. Informācija ir pilnībā atkarīga no tā, kādu to sniedz redaktors vai sastādītājs. Norāde “jauns” pretī nosaukumam dažreiz var būt maldinoša un nozīmēt ko citu. Piemēram:

- iepriekšējā izdevuma atkārtots izdevums;
- izdevums papīra vākos;
- šim izdevējam jauns nosaukums, kaut gan iepriekšējais izdevums eksistē citam izdevējam;
- nosaukums iepriekš paziņots, bet vēl nav izdots;
- pilnībā jauns izdevums;
- jauns nosaukums [8, 26.lpp.].

Izdevēji, pārdodot savu produktu, veic to ar katalogu un citu reklāmas materiālu starpniecību. Daudzi izdevēji uzskata, ka nacionālās bibliogrāfijas nesniedz informāciju par viņu grāmatu iespējamo pārdošanu. Ir izdevēji, kas izmanto iespiestos katalogus sava piedāvājuma atspoguļošanai.

Izdevēju katalogi, kuri iznāk apbrīnojamās stilu un formu variācijās, ir veidoti ar domu, lai potenciālajiem pircējiem būtu vieglāk orientēties piedāvājumā, kā arī lai ieinteresētu viņus nopirkt šīs grāmatas. Izdevēju katalogi ir plaši izplatīti kā komplektēšanas avots. Izdevēju katalogos ietvertā informācija parasti ir autors, nosaukums, izdevniecības ziņas, sērijas piezīmes, ISBN, LC (Kongresa bibliotēkas klasifikācija) numuri, paginācija, izdošanas datums, cena. Vairums piegādātāju ietver informāciju, kas nepieciešama bibliotēkām

komplektēšanas procesā: izdevēja valsts, autora pieeja, paredzētais lasītāju loks, valoda un dažreiz anotācija. Tādā veidā izdevēji cenšas piesaistīt bibliotēkas speciālistus izmantot savus reklāmas izdevumus komplektēšanas procesa informacionālajā nodrošinājumā. Izdevēju katalogi parasti iznāk dažus mēnešus pirms grāmatas izdošanas.

Bibliotēku speciālistiem var būt problēmas ļoti lielā katalogu skaita dēļ. Viegļāk lietot vienu lielu bibliogrāfisko avotu, kas aptver milzīgu dokumentu masīvu. Specializēti katalogi arī vairāk piemēroti atlasei – kā, piemēram, lokālo izdevēju, speciāli dokumentu formāti vai priekšmetu lauku katalogi, kurā pārsvarā ir viena vai vairāku izdevēju piedāvājums.

■ **Tematiskie izdevniecību plāni**, kuros izdevniecības informē, kādi izdevumi iznāks noteiktā periodā (perspektīvā). Parasti ar anotācijām, kuras palīdz izvērtēt un sniedz pamatzīņas par dokumentu.

■ **Grāmatu prospekti** – jau iznākušas un tuvākajā laikā izdodamās grāmatas. Grāmatu prospekti parasti ir krāšņi noformēti, lai piesaistītu uzmanību.

Neskatoties uz to, cik plašs ir bibliotēku rīcībā esošo dažādo komplektēšanas procesa informacionālā nodrošinājuma avotu klāsts, būtu jāņem vērā Anglijas bibliotēkzinātnes speciālista Garija Gormana (Gary Gorman) ieteiktos komplektēšanas procesa informacionālā nodrošinājuma avotu atlases kritērijus (ASTAFS formula):

Radītāja / veidotāja autoritāte (**A**uthority of creators);

Mērķis (**S**cope);

Traktējums un līmenis (**T**reatment and level);

Izvietojums (**A**rrangement);

Formāts (**F**ormat);

Speciāla izskatīšana vai speciāla pazīme (**S**pecial considerations or special features) [12, 54.lpp.].

LATVIJAS DOKUMENTU TIRGUS INFORMACIONĀLAIS NODROŠINĀJUMS

20. gadsimta 90. gados situācija Latvijā komplektēšanas procesa informacionālajā nodrošinājumā ir kardināli mainījusies. Ja agrāk bija viena iestāde – Bibliotēku kolektors, kas vienpersoniski veica un koordinēja visus procesus, kas bija saistīti ar dokumentu iegādi, tad tagad katrai bibliotēkai ir pašai jārod informācija par iznākušajiem un nākotnē paredzētajiem dokumentiem. Laiks, kad jau vismaz gadu uz priekšu bija informācija par to, kura izdevniecība ko izdos, cik liela būs tirāža un cik tas maksās, ir pagājis. Nav vairs tādas institūcijas, kas noteiktu, cik un kādi izdevumi kurai bibliotēkai ir jāiegādājas. Šodien ar šiem jautājumiem jātiek galā katrai bibliotēkai pašai.

Situācija Latvijā atšķiras no situācijas pasaulē. Reizēm ir vieglāk iegūt detalizētāku informāciju par kādu dokumentu, kas izdots ārpus Latvijas robežām, nekā uzzināt to, kas tiek izdots šeit pat uz vietas.

Latvijā LNB Bibliogrāfijas institūts ik mēnesi izdod Latvijas nacionālo kārtējo bibliogrāfiju “Latvijas preses hronika”, kuras veidošanā balstās uz IFLA izstrādātajām rekomendācijām. Tā sniedz informāciju par Latvijā izdotajām grāmatām, kā arī ietver informāciju par ārzemēs izdotajiem dokumentiem par Latviju un latviešiem.

LNB Bibliogrāfijas institūts izdod arī ikmēneša biļetenu “Latvijas jaunākās grāmatas”, kurš iznāk kopš 1983. gada janvāra. Informācija biļetenā ir kārtota pēc UDK (universālā decimālā klasifikācija), par dokumentu sniegts pilns bibliogrāfiskais apraksts. LNB mājas lapā (www.lnb.lv/centrala.htm) 2004. gada maija sākumā bija pieejams šī gada marta izdevums. To nevar nosaukt par operatīvu informācijas ieguves avotu.

No 1996. gada jūlija LNB Bibliotēku dienests (no 2002. gada janvāra – Bibliotēku attīstības institūta Bibliotēku konsultatīvais centrs) sastādīja tautas bibliotēkām adresēto izdevumu “Palīgs bibliotēku fondu komplektēšanā”, kas iznāca divas reizes mēnesī un ietvēra attiecīgajā laika posmā tirdzniecībā ienākušās grāmatas (skat. 1. pielikumu). Izdevumā par dokumentu uzrādīts: autors, nosaukums, izdevējs, cena, ISBN un vieta, kur izdevumu var iegādāties, kā arī grāmatu bāzes “L. Grāmata” piešķirtais šifrs. Tomēr šis izdevums

neaptvēra visu dokumentu masīvu. Tajā netika iekļautas mācību grāmatas, izņemot tās, kuras varēja izmantot kā uzziņu materiālu. Izdevumu veidoja viens cilvēks, kurš ziņas ieguva grāmatu bāzēs (pašlaik Latvijā darbojas tikai viena vēra ņemama grāmatu bāze) un apmeklējot izdevniecību mājas lapas internetā. Izdevums visām Latvijas publiskajām bibliotēkām un citiem interesentiem tika izsūtīts pa pastu vai elektroniskā veidā. Pēdējais šā izdevuma numurs iznāca 2003. gada oktobra beigās, jo iepriekš minētā centra vadība nolēma pārtraukt izdevuma veidošanu.

Kopš 2003. gada novembra Rīgas Centrālās bibliotēkas Komplektēšanas un apstrādes nodaļa veido ikmēneša izdevumu "Latvijas grāmatu apgādi un izdevniecības piedāvā ...mēnesī" (skat. 2. pielikumu), kuru elektroniski izsūta tām Rīgas Tautas bibliotēku apvienības bibliotēkām, kuras to vēlas. Ir paredzēts šo izdevumu ievietot Rīgas Tautas bibliotēku apvienības iekšējā tīklā.

Atsevišķu grāmatu tirgotāju katalogu Latvijā nav. Informāciju var iegūt tikai grāmatu veikalā pie plaukta vai arī veikala mājas lapā internetā.

Lielākā grāmatu bāze Latvijā "L. Grāmata" piedāvā iepirkties savā interneta veikalā (www.lgramata.lv). Dati datu bāzē tiek atjaunoti katru darba dienu.

Latvijā uz "Books in Print" izdevuma statusu pretendē izdevums "Latvijas Grāmatu piedāvājuma katalogs", kuru izdod Latvijas Grāmatu tirgotāju asociācija. Pagaidām ir bijuši tikai divi izdevumi – 1998. gadā un 1999. gadā (1999. gada izdevumā ir ziņas par 5208 grāmatām). Abi izdevumi iznāca ar Latvijas Kultūrkapitāla fonda un Sorosa fonda – Latvija atbalstu. Katalogā ir ietverti izdevumi, par kuriem izdevēji ir vēlējušies sniegt informāciju. Dokumentus var meklēt pēc vairākiem kritērijiem – autors, nosaukums, tēma, izdevuma sērija.

Apmeklējot Latvijas Grāmattirgotāju asociācijas mājas lapu (www.gramatuinfo.lv), vajadzētu iegūt informāciju par Latvijas grāmatu tirgu (šobrīd piedāvā 10 000 grāmatu). Lai gan mājas lapā ir atrodama informācija, ka dati tiek atjaunoti katru nedēļu, tā nedarbojas un liekas, ka tā nav atjaunota ļoti ilgu laiku.

Latvijas Grāmattirgotāju asociācija izdod arī iknedēļas biļetenu "Grāmatu Jaunumi", kurā ir apkopotas ziņas par grāmatu jaunumiem, kas nākuši klajā un ir pieejami tirdzniecībā iepriekšējās nedēļas laikā (skat. 3. pielikumu). Biļetens sniedz pamatzināšanas par dokumentu. Agrāk biļetenu bija iespējams saņemt pa pastu, faksu vai e-pastu, bet, sākot no 2004. gada, tas tiek izplatīts tikai ar e-pasta starpniecību par maksu (abonentmaksā ir Ls 4,00 mēnesī). Šobrīd šis izdevums sniedz pilnīgāko informāciju par Latvijas dokumentu tirgu.

Ar izdevniecību katalogiem situācija Latvijā ir neapmierinoša. Izdevniecības neatklāj savus nākotnes plānus vai dara to ļoti uzmanīgi, iespējams, baidīdamies no konkurences. Lielākā daļa no šiem katalogiem ir kā informatīvi izdevumi, kas sniedz ziņas par to, ko izdevniecība jau ir paveikusi, un praktiski komplektēšanas procesa informacionālajam nodrošinājumam nav izmantojami, jo pārsvarā sniedz nepilnīgu un novecojušu informāciju. Lielākā daļa katalogu noder izdevniecību prezentācijai.

Daļai no izdevniecībām ir mājas lapas internetā, kas ļauj atspoguļot kārtējo situāciju izdevniecības darbībā. Tomēr šīs mājas lapas bibliotēku speciālistiem ir pilnīgi nedraudzīgas, jo nav paredzēta vispusīga dokumentu meklēšana, kā arī izvēlētā dokumenta iegāde (apmaksas un piegādes noteikumi).

Grāmatu recenziju žurnāli Latvijā netiek izdoti. Daži no iznākošajiem speciālajiem nozaru žurnāliem sniedz jaunāko grāmatu apskatus un sarakstus, tomēr informācija ir vairāk virzīta uz sadarbību ar konkrētu izdevniecību un uztverama kā izdevniecības reklāma.

Pēdējā laikā arī Latvijas grāmatu izdevēji un tirgotāji piesūta bibliotēkām savus grāmatu sarakstus, kuri gan parasti nav derīgi kā komplektēšanas procesa informacionālā nodrošinājuma avoti, bet ir izmantojami tikai kā īsa informācija – aizej uz veikalu un apskaties, ko mēs piedāvājam, jo sniedz tikai izdevuma nosaukumu un cenu, labākajā gadījumā vēl izdošanas gadu. Ar to nepietiek, lai izvērtētu, vai šis izdevums bibliotēkai ir nepieciešams.

Izdevniecību pārstāvji mēģina ieinteresēt par saviem izdevumiem: sūta aģentus, e-pasta vēstules, faksus ar izdevumu reklāmām. Šobrīd ir populāri grāmatu atvēršanas svētki, kuros, lai radītu interesi par izdevumu, cenšas pieaicināt arī bibliotēku darbiniekus.

Laikraksti pēdējā laikā publicē grāmatu tirgotāju iesniegtos datus par labāk pirktajām grāmatām, kā arī jaunāko grāmatu sarakstus ar vai bez anotācijām.

Jau vairākus gadus Latvijā tiek rīkotas grāmatu izstādes, kuras ir pilnībā orientētas uz individuālo pircēju, kurās piedalās lielāks vai mazāks skaits

izdevniecību un grāmatu tirdzniecības uzņēmumu. Šajās izstādēs katrs to dalībnieks cenšas gan sevi reklamēt, gan gūt ienākumus no tirdzniecības. Bibliotēku speciālistiem tā var būt laba iespēja vienkopus redzēt daļu no tā, kas tiek piedāvāts Latvijas grāmatu tirgū un dibināt tiešos kontaktus ar izdevniecībām tālākai sadarbībai.

Bibliotēku darbiniekiem Latvijā, lai apzinātu vietējo grāmatu tirgu, bieži jāklūst par "detektīviem", lai noskaidrotu, kas ir izdevis konkrēto dokumentu un kur to meklēt.

LATVIJAS AUGSTSKOLU BIBLIOTĒKU KOMPLEKTĒŠANAS PROCESA INFORMACIONĀLAIS NODROŠINĀJUMS

Lai apzinātu esošo situāciju komplektēšanas procesa informacionālā nodrošinājuma jomā augstskolu bibliotēkās Latvijā, autore veica Latvijas augstskolu bibliotēku darbinieku, kuri nodarbojas ar dokumentu komplektēšanu, socioloģisko aptauju. Tika izstrādāta anketa ar "atvērta" un "slēgta" tipa 13 jautājumu konstrukciju par situāciju Latvijas augstskolu bibliotēkās 2003. gadā. Kopumā Latvijas augstskolu bibliotēkām tika izdalītas 34 anketas. Atpakaļ tika saņemtas 25 anketas, tās tika apstrādātas ar kvantitatīvo metodi.

Aptaujas gaitā noskaidroja bibliotēku krājumu komplektēšanas procesa informacionālajam nodrošinājumam izmantotos:

- avotus, to izvēles kritērijus;
- dokumentu veidus.

Noskaidroja, pēc kādiem kritērijiem tiek veidoti bibliotēku krājumi.

Iegūtie rezultāti tika gan apkopoti tabulās, gan atspoguļoti grafikos. Pēc autoru domām, iegūtie rezultāti uzskatāmi atspoguļo esošo situāciju Latvijas augstskolu bibliotēkās komplektēšanas procesa informacionālā nodrošinājuma jomā.

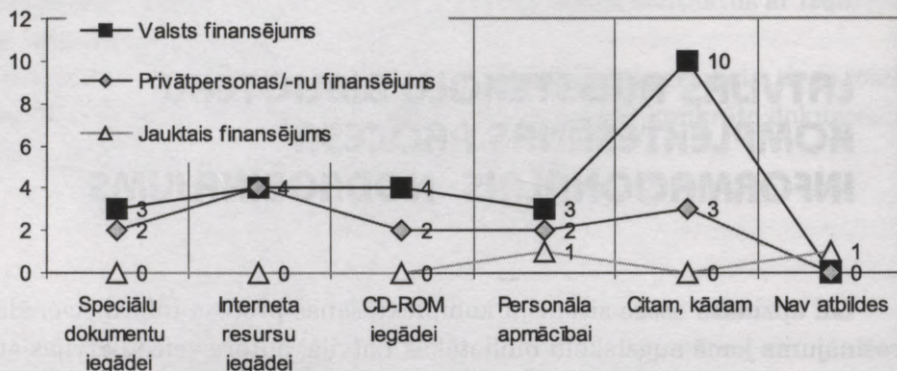
Pieļaujot, ka iespējama atšķirība dažāda finansējuma augstskolu bibliotēku atbildēs, vispirms tika noskaidroti bibliotēkas finansējuma avots un piešķirtā finansējuma pietiekamība bibliotēkas krājuma veidošanai (skat. 1. tabulu).

1. tabula

Augstskolu bibliotēku finansējums

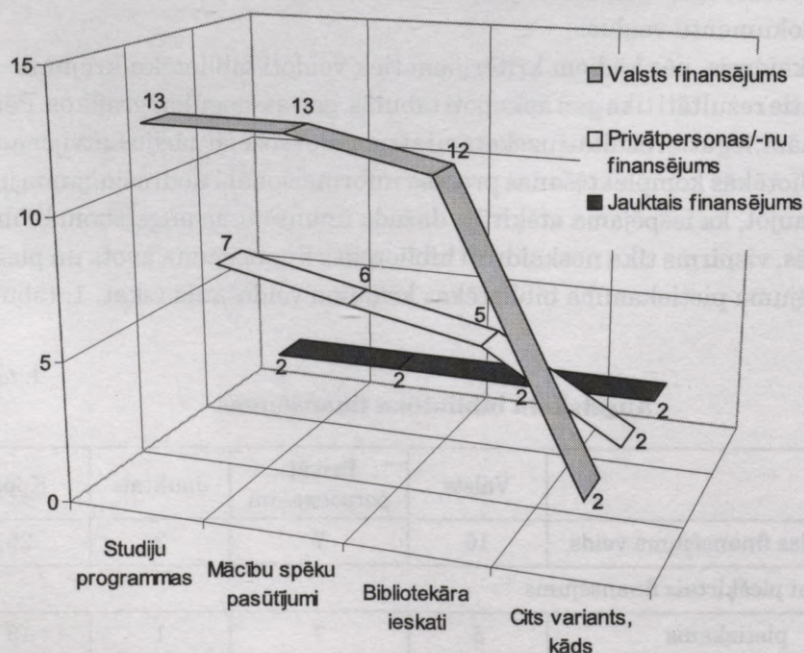
	Valsts	Privātpersonas/-nu	Jauktais	Kopā
Augstskolas finansējuma veids	16	7	2	25
Bibliotēkai piešķirtais finansējums				
pietiekams	5	7	1	13
nepietiekams	11	0	1	12

Pētījuma autorei bija būtiski noskaidrot, vai piešķirtā finansējuma robežās atsevišķi tiek izdalīti līdzekļi komplektēšanas procesa informacionālajam nodrošinājumam (skat. 1. diagrammu).

1. diagramma. Augstskolu bibliotēku komplektēšanas procesa informacionālā nodrošinājuma atbalsts piešķirtā finansējuma ietvaros

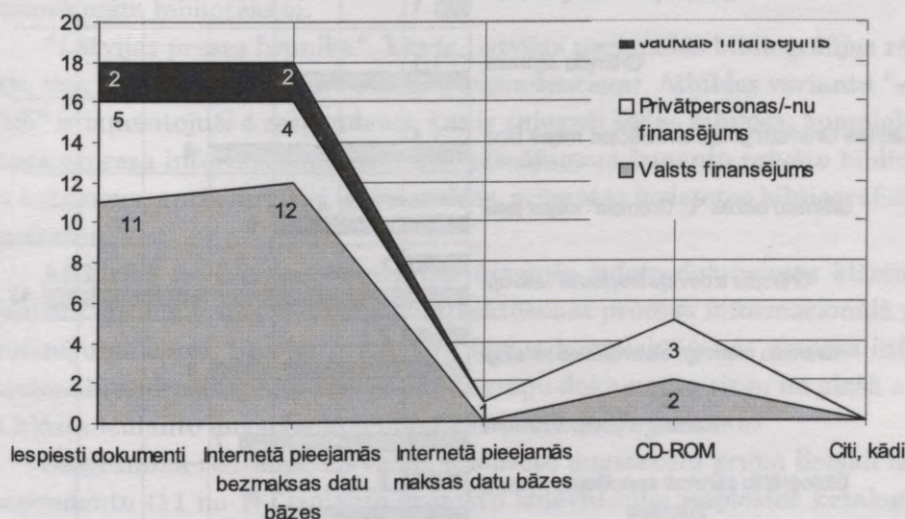
Diagrammā redzams, ka valsts finansēto bibliotēku grupā atsevišķi netiek izdalīti līdzekļi komplektēšanas procesa informacionālajam nodrošinājumam. Lielākais skaits atbilžu ir "citam, kādam". Šādu atbildi ir sniegušas 10 no 16 valsts finansētajām augstskolu bibliotēkām un 3 no privātpersonas/-nu finansētajām augstskolām.

2. diagramma. Augstskolu bibliotēku krājumu komplektēšanas pamatojums

Svarīgi bija noskaidrot, pamatojoties uz ko bibliotēkas komplektē savus krājumus (skat. 2. diagrammu). Neskatoties uz atšķirību finansējumā, augstskolu bibliotēkas krājumus komplektē, pamatojoties uz augstskolu studiju programmām un mācību spēku pasūtījumiem. Šādas atbildes ir izvēlējušās 13 no 16 valsts finansētajām augstskolām. Tāpat arī gan privātpersonas/-nu finansējuma, gan jauktā finansējuma bibliotēku grupā visi atbilžu varianti ir līdzīgi. Atbilžu varianti "cits variants, kāds" tika minēti: tirdzniecības agentu piedāvājumi (1 respondents), dāvinājumi (2 respondenti), bibliotēkas lietotāju (lasītāju, studentu, citu bibliotēkas apmeklētāju) ieteikumi un pieprasījumi (3 respondenti).

Tā kā komplektēšanas procesa informacionālā nodrošinājuma avoti ir pieejami gan iespīestā, gan elektroniskā formā, tad svarīgi ir noskaidrot, kādus avotu veidus dokumentu atlasē izmanto augstskolu bibliotēku speciālisti (skat. 3. diagrammu).

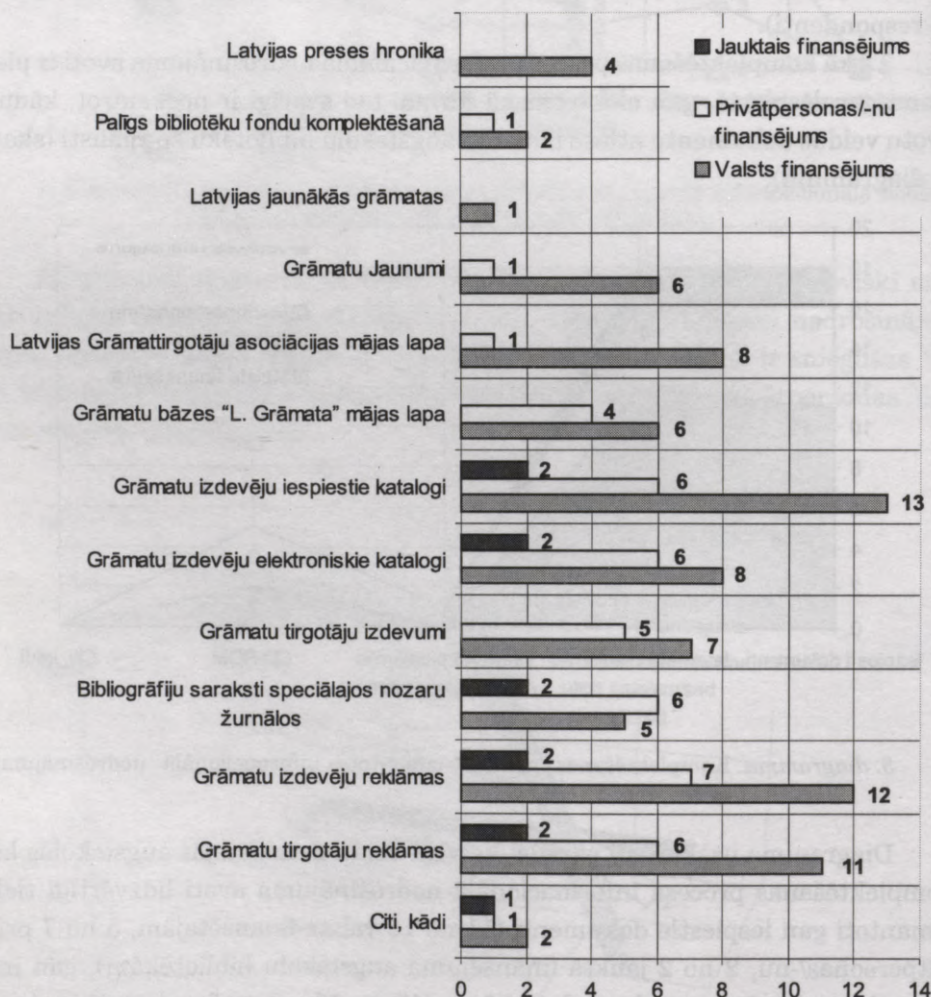

3. diagramma. Komplektēšanas procesā izmantoto informacionālā nodrošinājuma avotu veidi

Diagramma uzskatāmi parāda, ka visu veidu finansētajās augstskolās kā komplektēšanas procesa informacionālā nodrošinājuma avoti līdzvērtīgi tiek izmantoti gan iespīestie dokumenti (11 no 16 valsts finansētajām, 5 no 7 privātpersonas/-nu, 2 no 2 jauktā finansējuma augstskolu bibliotēkām), gan internetā pieejamās bezmaksas datu bāzes (12 no 16 valsts finansētajām, 4 no 7 privātpersonas/-nu, 2 no 2 jauktā finansējuma augstskolu bibliotēkām). Internetā pieejamās maksas datu bāzes kā komplektēšanas procesa informacionālā nodrošinājuma avotu izmanto tikai 1 bibliotēka. Līdz ar to mēs varam apstiprināt iespīesto dokumentu nozīmīgumu arī mūsdienās, kad ļoti daudz tiek

runāts par elektroniskiem informācijas resursiem kā modernākiem, vieglāk lietojamiem un daudzām priekšrocībām apveltītiem komplektēšanas procesa informacionālā nodrošinājuma avotiem.

Tā kā par Latvijas dokumentu tirgu ir pieejams mazāks komplektēšanas procesa informacionālā nodrošinājuma avotu skaits nekā par ārzemju dokumentu tirgu, tad būtiski ir noskaidrot, kādus komplektēšanas procesa informacionālā nodrošinājuma avotus izmanto augstskolu bibliotēkas Latvijas dokumentu tirgus apzināšanai (skat. 4. diagrammu).

4. diagramma. Latvijas dokumentu tīrģus apzināšanai izmantotie komplektēšanas procesa informacionālā nodrošinājuma avoti

Diagrammā ir parādīta Latvijas dokumentu tīrģus apzināšanai nozīmīgāko komplektēšanas procesa informacionālā nodrošinājuma avotu izman-

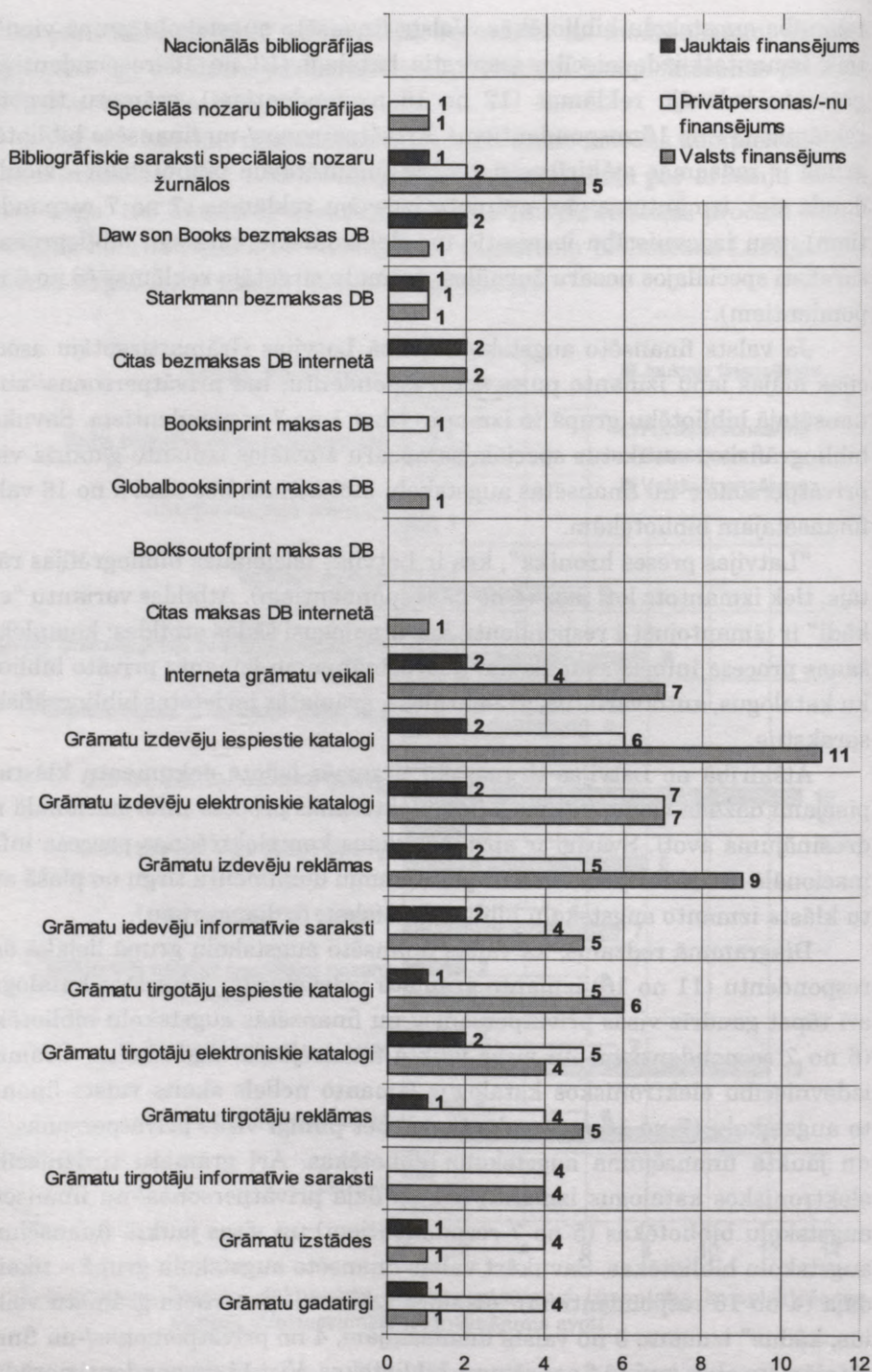
tojamība augstskolu bibliotēkās. Valsts finansēto augstskolu grupā vienlīdz tiek izmantoti izdevniecību iespiestie katalogi (13 no 16 respondentiem), grāmatu izdevēju reklāmas (12 no 16 respondentiem), grāmatu tirgotāju reklāmas (11 no 16 respondentiem). Privātpersonas/-nu finansēto bibliotēku grupā ir redzamas atšķirības no valsts finansētajām bibliotēkām – vienlīdz daudz tiek izmantotas gan grāmatu izdevēju reklāmas (7 no 7 respondentiem), gan izdevniecību iespiestie un elektroniskie katalogi, bibliogrāfiskie saraksti speciālajos nozaru žurnālos, grāmatu tirgotāju reklāmas (6 no 6 respondentiem).

Ja valsts finansēto augstskolu grupā Latvijas Grāmattirgotāju asociācijas mājas lapu izmanto puse visu respondentu, tad privātpersonas/-nu finansētajā bibliotēku grupā to izmanto tikai 1 no 7 respondentiem. Savukārt bibliogrāfiskos sarakstus speciālajos nozaru žurnālos izmanto gandrīz visas privātpersonas/-nu finansētās augstskolu bibliotēkas, bet tikai 5 no 16 valsts finansētajām bibliotēkām.

“Latvijas preses hronika”, kas ir Latvijas nacionālās bibliogrāfijas rādītājs, tiek izmantots ļoti maz (4 no 25 respondentiem). Atbildes variantu “citi, kādi” ir izmantojuši 4 respondenti, kas ir snieguši šādas atbildes: komplektēšanas procesa informacionālajam nodrošinājumam izmanto privāto bibliotēku katalogus, antikvariātus, grāmatnīcas, grāmatās ievietotos bibliogrāfiskos sarakstus.

Atšķirībā no Latvijas tirgus, par ārzemēs izdoto dokumentu klāstu ir pieejami dažāda veida, ļoti plaši komplektēšanas procesa informacionālā nodrošinājuma avoti. Svarīgi ir apzināt, kādus komplektēšanas procesa informacionālā nodrošinājuma avotus par ārzemju dokumentu tirgu no plašā avotu klāsta izmanto augstskolu bibliotēkas (skat. 5. diagrammu).

Diagrammā redzams, ka valsts finansēto augstskolu grupā lielākā daļā respondentu (11 no 16) izmanto grāmatu izdevniecību iespiestos katalogus, arī tāpat gandrīz visas privātpersonas/-nu finansētās augstskolu bibliotēkas (6 no 7 respondentiem) un visas jauktā finansējuma augstskolas. Grāmatu izdevniecību elektroniskos katalogus izmanto neliels skaits valsts finansēto augstskolu (7 no 16 respondentiem), bet pilnīgi visas privātpersonas/-nu un jauktā finansējuma augstskolu bibliotēkas. Arī grāmatu tirdzniecības elektroniskos katalogus izmanto lielākā daļa privātpersonas/-nu finansētās augstskolu bibliotēkas (5 no 7 respondentiem) un visas jauktā finansējuma augstskolu bibliotēkas. Savukārt valsts finansēto augstskolu grupā – tikai ¼ daļa (4 no 16 respondentiem). Atbildes variantu “interneta grāmatu veikalus, kādus” izmanto 5 no valsts finansētajām, 4 no privātpersonas/-nu finansētajām un abas jauktā finansējuma bibliotēkas. Visi 11 respondenti norādīja, ka izmanto interneta grāmatu veikalu Amazon.com, kā arī tika minēti citi:

5. diagramma. Ārzemju dokumentu tirgus apzināšanai izmantotie komplektēšanas procesa informacionālā nodrošinājuma avoti

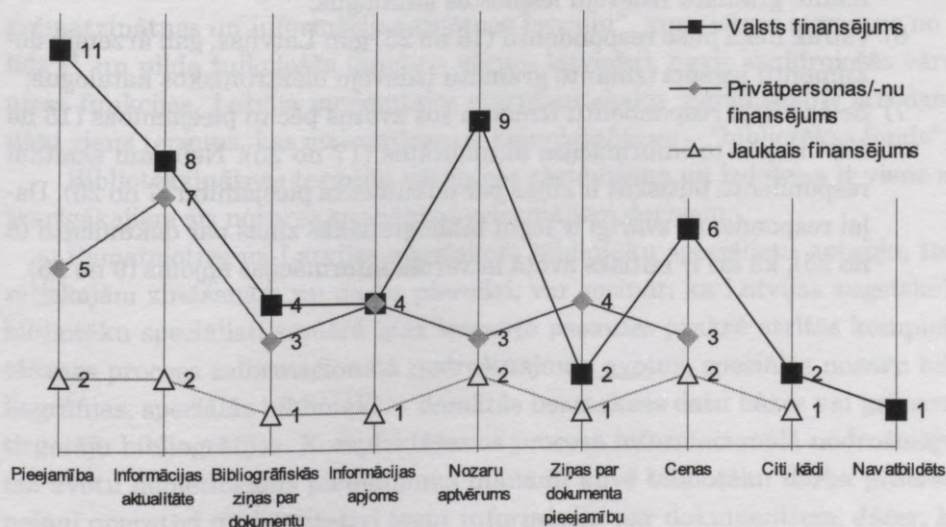
Barble and Nouble, Findbook.ru, Olbuss.ru, AddALL.com. Viens respondents atbildēja, ka "izmantojam daudz un dažādus interneta grāmatu veikalus (nenorādot, kādus tieši)", cits respondents – "visus iespējamus, kādus atrodam (nenorādot, kādus tieši)".

Pasaules bibliotēku praksē vispārārtītās "Books in Print" sistēmas maksas datu bāzi "Books in Print" Latvijas augstskolas bibliotēkas neizmanto gan drīz nemaz, tikai 1 no 7 privātpersonas/-nu finansētajām augstskolām un 1 no 16 valsts finansētajām.

1 no valsts finansētajām augstskolu bibliotēkām neizvēlējās nevienu no piedāvātajiem atbilžu variantiem, bet norādīja, ka izmanto "visas iespējamās, kādas atrodam". 4 respondenti, atbildot uz jautājumu par izmantojamajām datu bāzēm, izvēlējās atbilžu variantu "citas, kādas" – Jane's Information Group, Pearson Education, Risk Book, PMI, OCLC First Searc, EIFL Direct, Minerva, Helferich un Bokuss.

Nacionālās bibliogrāfijas kā komplektēšanas procesa informacionālā nodrošinājuma avotu neizmanto neviens no 25 respondentiem. Kopumā privātpersonas/-nu finansēto augstskolu grupā elektroniskos informācijas avotus izmanto plašāk. Varam secināt, ka Latvijas augstskolu bibliotēku speciālisti maz izmanto dažādas bibliogrāfijas un datu bāzes kā komplektēšanas procesa informacionālā nodrošinājuma avotus.

Galvenie kritēriji, kāpēc Latvijas augstskolu bibliotēkas izmanto konkrētos informācijas avotus kā komplektēšanas procesa informacionālā nodrošinājuma avotus (skat. 6. diagrammu).

6. diagramma. Komplektēšanas procesa informacionālā nodrošinājuma avotu izvēli noteicošie kritēriji augstskolu bibliotēkās

Diagrammā parādīts, ka valsts finansēto augstskolu bibliotēku grupā respondentu vairākums ir atzinis, ka tieši paša komplektēšanas procesa informacionālā nodrošinājuma avotu pieejamība ir galvenais, kāpēc tieši šis vai cits avots tiek izmantots (11 no 16 respondentiem). Savukārt privātpersonas/-nu finansēto bibliotēku grupā visi respondenti ir atzinuši, ka informācijas aktualitāte ir noteicošais, kāpēc tieši šis komplektēšanas procesa informacionālā nodrošinājuma avots tiek izmantots bibliotēkas krājuma komplektēšanā. Nozaru aptvērums, ko piedāvā kāds avots, ir būtisks tikai 3 no 7 privātpersonas/-nu finansētajām augstskolu bibliotēkām, bet valsts finansētajās augstskolās 9 no 16 respondentiem nozaru aptvērumu ir atzinuši par vērā ņemamu kritēriju.

Aptaujas datu salīdzinājums ļauj secināt, ka komplektēšanas procesa informacionālajam nodrošinājumam:

- 1) apmēram pusei no respondentiem (10 no 25) netiek piešķirti papildus līdzekļi;
- 2) lielākā daļa respondentu (22 no 25) bibliotēkas krājumu komplektē pēc augstskolas studiju programmām un mācību spēku pasūtījumiem;
- 3) lielākais vairums respondentu (18 no 25) izmanto gan iespiestos dokumentus, gan internetā pieejamās bezmaksas datu bāzes;
- 4) gandrīz visas aptaujātās augstskolu bibliotēkas (21 no 25) Latvijas dokumentu iegādei izmanto izdevniecību iespiestos katalogus, grāmatu izdevēju reklāmas un grāmatu tirgotāju reklāmas;
- 5) lielākā daļa respondentu (19 no 25) ārzemju dokumentu iegādei izmanto grāmatu izdevēju iespiestos katalogus;
- 6) vairāk nekā puse respondentu (16 no 25) gan Latvijas, gan ārzemju dokumentu iegādei izmanto grāmatu izdevēju elektroniskos katalogus;
- 7) lielākā daļa respondentu izmanto šos avotus pēc to pieejamības (18 no 25) vai pēc to informācijas aktualitātes (17 no 25). Nelielam skaitam respondentu būtiskas ir ziņas par dokumenta pieejamību (7 no 25). Daļai respondentu svarīgi ir iegūt bibliogrāfiskās ziņas par dokumentu (8 no 25), kā arī ir būtisks avotā ietvertās informācijas apjoms (9 no 25).

NOBEIGUMS

Komplektēšanas process, dokumentu atlase un komplektēšanas procesa informacionālais nodrošinājums ir bibliotēkas krājuma menedžmenta sistēmas sastāvdaļas.

Bez komplektēšanas procesa informacionālā nodrošinājuma avotiem nav iespējama dokumentu atlase. Šodien līdzās tradicionālajiem informācijas iegūšanas ceļiem nozīmīgu vietu ieņem elektroniskie komplektēšanas procesa informacionālie nodrošinājuma avoti. Tikai dažādu informacionālā nodrošinājuma avotu veidu kombinācija gan tradicionālajā, gan elektroniskajā formā var nodrošināt kvalitatīvu komplektēšanas procesu.

Latviešu valodā trūkst speciālo bibliotēkām domāto terminu vārdnīcu. Jaunākajā, kas ir tulkota no angļu valodas, ir mēģināts dažus terminus piemērot Latvijas situācijai, un ir izdota 2001. gadā. Plašas, Latvijas speciālistu sastādītas vārdnīcas pašlaik nav. Ir tikai LNB un Latvijas Zinātņu Akadēmijas Terminoloģijas komisijas Bibliotēkzinātnes un bibliogrāfijas apakškomisijas sastādītā un 2000. gadā izdotā "Concordia: bibliotēkzinātnes, bibliogrāfijas, grāmatzinātnes un informācijas zinātnes termini", kura ietver terminus no A līdz C, un pilda tulkojošās (angļu – vācu – latviešu), nevis skaidrojošās vārdnīcas funkcijas. Latvijā pieņemtajos starptautiskajos standartos ir atrodams tikai viens termins, kas attiecināms uz komplektēšanu – "bibliotēkas fonds".

Bibliotēkzinātnes terminu vārdnīcas sastādīšana un izdošana ir viens no svarīgākajiem šīs nozares speciālistu veicamajiem darbiem.

Pamatojoties uz Latvijas augstskolu bibliotēku speciālistu aptauju, teorētiskajām zināšanām un darba pieredzi, var secināt, ka Latvijas augstskolu bibliotēku speciālisti samērā maz izmanto pasaules praksē atzītos komplektēšanas procesa informacionālā nodrošinājuma avotus, speciālās nozaru bibliogrāfijas, speciālās bibliotēkām domātās bezmaksas datu bāzes vai grāmatu tirgotāju bibliogrāfijas. Komplektēšanas procesa informacionālā nodrošinājuma avotu nepietiekams pielietojums manāmi kavē bibliotēku darba procesu, neļauj operatīvi un kvalitatīvi iegūt informāciju par dokumentiem. Jācer, ka situācija uzlabosies un arī Latvijā bibliotēku speciālisti izmantos tos komplektēšanas procesa informacionālā nodrošinājuma avotus, kādi tiek lietoti visā

pasaulē. Tas ļautu pilnvērtīgāk veikt savas funkcijas un informācijas sniedzēju konkurences apstākļos bibliotēkas spētu piesaistīt savus lietotājus.

Latvijas dokumentu iegādē situācija ir vēl sliktāka, jo par pamata avotu tiek izmantoti izdevniecību iespiestie katalogi, kaut gan to nebūt nav visām izdevniecībām vai arī tie neatpoguļo reālo situāciju, trūkst viena, visaptveroša informācijas avota. Informācija par Latvijas izdevējiem un viņu izdotajiem un pieejamajiem dokumentiem ir orientēta uz individuālo lasītāju vai pircēju, nevis uz bibliotēkām un to speciālistiem.

Izdevumu "Grāmatu Jaunumi", kas varētu pretendēt uz "Books in Print" Latvijas iknedēļas statusu, neizmanto gandrīz nemaz. Labs risinājums būtu izveidot Latvijas "Books in Print" sistēmas tiešsaistes datu bāzi.

IZMANTOTIE INFORMĀCIJAS AVOTI

1. **AddALL** : Book Search and Price Comparison [Elektronisks resurss]. – Tiešsaistes pakalpojums. – [B.v. : AddALL.com, 1998-2003]. – Nos. no sākuļlapas. – Pieejas veids: Tīmeklis WWW. URL: <http://www.addall.com/>. – Resurss aprakstīts 2004. g. 20. maijā.
2. **Amazon.com** [Elektronisks resurss]. – Tiešsaistes pakalpojums. – [B.v. : Amazon.com, Inc., 1996-2004]. – Nos. no sākuļlapas. – Pieejas veids: Tīmeklis WWW. URL: <http://www.amazon.com/>. – Resurss aprakstīts 2004. g. 20. maijā.
3. **Bibliotēku fondi** / J. Stoļarova un J. Arefjevas red. – Rīga : Zvaigzne, 1983. – 206, [1] lpp.
4. **Bibliotēku likums** [Elektronisks resurss]. – Tiešsaistes pakalpojums. – [Rīga : LR Kultūras ministrija, 2004]. – Nos. no tīmekļa lappuses. – Pieejas veids: Tīmeklis WWW. URL: <http://www.km.gov.lv/UI/main.asp?id=13185>. – Resurss aprakstīts 2004. g. 20. maijā.
5. The **Bookseller.com** : at the heart of the book trade [Elektronisks resurss]. – Tiešsaistes pakalpojums. – [B.v. : VNU Business Media, 1995-2003]. – Nos. no sākuļlapas. – Pieejas veids: Tīmeklis WWW. URL: <http://www.thebookseller.com/?pid=2>. – Resurss aprakstīts 2004. g. 20. maijā.
6. **Bowker's** Global Books in Print [Elektronisks resurss]. – Tiešsaistes pakalpojums. – [B.v. : R. R. Bowker LLC, 2004]. – Nos. no sākuļlapas. – Pieejas veids: Tīmeklis WWW. URL: <http://www.globalbooksinprint.com/>. – Resurss aprakstīts 2004. g. 20. maijā.
7. **Budd John**. The academic library : its context, its purpose, and its operation / John Budd. – Englewood : Libraries Unlimited, 1998. – XIV, 372 p. – (Library and information science text series). – ISBN 1-56308-614-X.
8. **Chapman Liz**. Managing acquisition in libraries and information services / Liz Chapman. – 2nd ed. – London : Library Association Publ., 2001. – 150 p. – ISBN 1-85604-386-X.
9. **Clayton Peter**. Managing information resources in libraries : collection management in theory and practice / Peter Clayton, G. E. Gorman. – London : Library Association Publ., 2001. – 272 p. – ISBN 1-85604-297-9.

10. **Collection** management in academic libraries / ed. by Clare Jenkins and Mary Morley. – 2nd ed. – Aldershot : Gower, 1999. – XII, 302 p. – ISBN 0-566-08116-4.
11. **Cooperative** collection development : significant trends and issues / Donald B. Simpson, ed. – New York [etc.] : The Haworth Press, 1998. – XII, 97 p. – ISBN 0-7890-0688-X.
12. **Corrall Sheila**. The new professional's handbook : your guide to information services management / Sheila Corrall, Antony Brewerton. – London : Library Association Publ., 1999. – XIV, 322 p. – ISBN 1-85604-311-8.
13. **Čerņišova Tamāra**. Bibliotēkas fonda kā sistēmas veidošana : maģistra darbs / Tamāra Čerņišova. – Rīga : Latvijas Universitāte, 2002. – 82 lp.
14. **Evans G. Edward**. Developing library and information center collections / G. Edward Evans. – 3rd ed. – Englewood : Libraries Unlimited, 1995. – XVIII, 556 p. – (Library science text series). – ISBN 1-563-08187-3.
15. **Feather John**. Communicating knowledge : publishing in the 21st century / John Feather. – München : Saur, 2003. – XIV, 233 p. – ISBN 3-598-11506-7.
16. **Ferneyhough Roger**. Books & publishing on the internet : an essential guide for writers, booksellers, librarians & publishing professionals / Roger Ferneyhough. – Plymouth : Internet Handbooks, 2000. – 207 p. – ISBN 1-84025-332-0.
17. **Gorman G. E.** Collection development for libraries / G. E. Gorman and B. R. Howes. – London [etc.] : Bowker-Saur, 1990. – XV, 432 p. – (Topics in library and information studies). – ISBN 0-40830-100-7.
18. **Harrod's** librarian's glossary and reference book / compiled by Ray Prytherch. – 9th ed. – Aldershot : Gower, 2000. – 787 p. – ISBN 0-566-08018-4.
19. **HW Wilson** [Elektronisks resurss]. – Tiešsaistes pakalpojums. – [New York ; Dublin : The HW Wilson Co, 2003]. – Nos. no sākumlapas. – Pieejas veids: Tīmeklis WWW. URL: <http://www.hwwilson.com/>. – Resurss aprakstīts 2004. g. 20. maijā.
20. **International** encyclopedia of information and library science / ed. by John Feather and Paul Sturges. – 2nd ed. – London [etc.] : Routledge, 2003. – XXXII, 688 p. – ISBN 0-415-25901-0.
21. **International** encyclopedia of information and library science / John Feather and Paul Sturges, ed. – London : Routledge, 1997. – 492 p. – ISBN 0-415-09860-2.
22. The **internet** and acquisitions : sources and resources for development / Mary E. Timmons, ed. – New York [etc.] : The Haworth Information Press, 2000. – [14], 137 p. – ISBN 0-7890-0687-1.
23. **Jordan Peter**. The academic library and its users / Peter Jordan. – Aldershot [etc.] : Gower, 1998. – VIII, 157 p. – ISBN 0-566-07939-9.
24. **Keenan Stella**. Concise dictionary of library and information science / Stella Keenan, Colin Johnston. – 2nd ed. – London : Bowker-Saur, 2000. – 265 p. – ISBN 1-85739-251-5.

25. **Koncepcija** par komplektēšanas politikas izveidi Latvijas bibliotēkās [Elektronisks resurss] / Latvijas Bibliotēku Padomes Komplektēšanas darba grupa. – Tiešsaistes pakalpojums. – [Rīga : LR Kultūras ministrija, 2004]. – Nos. no tīmekļa lappuses. – Pieejas veids: Tīmeklis WWW. URL: <http://www.km.gov.lv/UI/imagebinary.asp?imageid=1851>. – Resurss aprakstīts 2004. g. 20. maijā.
26. **Latvijas** Grāmattingotāju asociācija [Elektronisks resurss]. – Tiešsaistes pakalpojums. – [Rīga, 2004]. – Nos. no sākumlapas. – Pieejas veids: Tīmeklis WWW. URL: <http://www.gramatuinfo.lv/>. – Resurss aprakstīts 2004. g. 20. maijā.
27. **Latvijas** Jaunākās Grāmatas [Elektronisks resurss]. – Tiešsaistes pakalpojums. – [Rīga : LNB Bibliogrāfijas institūts, 2004]. – Nos. no tīmekļa lappuses. – Pieejas veids: Tīmeklis WWW. URL: <http://www.lnb.lv/publikācijas/jaunakasgram.htm>. – Resurss aprakstīts 2004. g. 20. maijā.
28. [“**L. Grāmata**” INTERNET veikals] [Elektronisks resurss]. – Tiešsaistes pakalpojums. – [Rīga : LG, 2004]. – Nos. no sākumlapas. – Pieejas veids: Tīmeklis WWW. URL: <http://www.lgramata.lv/>. – Resurss aprakstīts 2004. g. 20. maijā.
29. **Liniņa Silvija**. Bibliotēku fondi un katalogi : latviešu – angļu – vācu – krievu terminoloģiskā vārdnīca / Silvija Liniņa, Anna Mauliņa ; Latvijas Nacionālā bibliotēka. – Rīga : LNB, 1993. – 312 lpp. – ISBN 9984-9006-0-6.
30. **LVS ISO 2789:1991** : Informācija un dokumentācija – Starptautiskā bibliotēku statistika / Latvijas Nacionālais standartizācijas un metroloģijas centrs. – Rīga : Latvijas Nacionālais standartizācijas un metroloģijas centrs, 1998. – 21 lp.
31. **LVS ISO 5127** : Informācija un dokumentācija. Vārdnīca : [Projekts uz 20.05.2004.] [Elektronisks resurss]. – Tiešsaistes pakalpojums. – [Rīga : LR Kultūras ministrija, 2004]. – Nos. no tīmekļa lappuses. – Pieejas veids: Tīmeklis WWW. URL: <http://www.km.gov.lv/UI/imagebinary.asp?imageid=1800>. – Resurss aprakstīts 2004. g. 20. maijā.
32. **Magrill Rose Mary**. Acquisitions management and collection development in libraries / Rose Mary Magrill, John Corbin. – 2nd ed. – Chicago : American Library Association, 1989. – 285 p. – ISBN 0-8389-0513-7.
33. **Spiller David**. Providing materials for library users / David Spiller. – London : Library Association Publ., 2000. – XIII, 204 p. – ISBN 1-85604-385-1.
34. **Stevenson Janet**. Dictionary of library and information management / Janet Stevenson. – Teddington : Peter Collin Publ., 1997. – 173, [16] p. – ISBN 0-948549-68-8.
35. **Stīvensone Dženeta**. Bibliotēku un informācijas pārvaldība : angļu – latviešu un latviešu – angļu terminu skaidrojošā vārdnīca / Dženeta Stīvensone ; no angļu val. tulk. Baiba Sporāne. – Rīga : Zvaigzne ABC, 2001. – 243 lpp. – ISBN 9984-22-089-3.

36. **Thomson & Gale** [Elektronisks resurss]. – Tiešsaistes pakalpojums. – [B.v. : Thomson & Gale, 2004]. – Nos. no sākumlapas. – Pieejas veids: Tīmeklis WWW. URL: <http://www.galegroup.com/>. – Resurss aprakstīts 2004. g. 20. maijā.
37. **Understanding** the business of library acquisitions / Karen A. Schmidt, ed. – 2nd ed. – Chicago : American Library Association, 1999. – 395 p. – ISBN 0-8389-0741-5.
38. **Whitaker** Bibliographic Service and TeleOrdering [Elektronisks resurss]. – Tiešsaistes pakalpojums. – [B.v. : Whitaker, 2004]. – Nos. no sākumlapas. – Pieejas veids: Tīmeklis WWW. URL: <http://www.whitaker.co.uk/>. – Resurss aprakstīts 2004. g. 20. maijā.
39. **Wood Richard J.** Library collection development policies : a reference and writers' handbook / Richard J. Wood, Frank Hoffmann. – Lanham [etc.] : The Scarecrow Press, 2002. – XXIX, 467 p. – ISBN 0-8108-4556-3.
40. **Zariņa Anita.** Informācijas avotu izvēles un fondu attīstības pamatprincipu izmaiņas bibliotēkās, pārejot uz digitālo laikmetu : maģistra darbs / Anita Zariņa. – Rīga : Latvijas Universitāte, 2001. – 101 lp.
41. **Библиотечное дело** : терминологический словарь / Государственная ордена Ленина библиотека СССР имени В. И. Ленина. – Москва : Книга, 1986. – 223 с.
42. **Библиотечные фонды и каталоги** : учебник. – Москва : Советская Россия, 1961. – 384 с.
43. **Григорьев Ю. В.** Теоретические основы формирования библиотечного фонда : учебное пособие по курсу “Библиотековедение” / Ю. В. Григорьев. – Москва, 1973. – 87, [2] с.
44. **Российская** книжная палата [Elektronisks resurss]. – Tiešsaistes pakalpojums. – [Москва : Российская книжная палата, 2004]. – Nos. no sākumlapas. – Pieejas veids: Tīmeklis WWW. URL: <http://www.bookchamber.ru/>. – Resurss aprakstīts 2004. g. 20. maijā.
45. **Справочник** библиотекаря / науч. ред. А. Н. Ванеев, В. А. Минкина. – 2-е изд., испр. и доп. – Санкт-Петербург : Профессия, 2002. – 439, [1] с. – (Библиотека). – ISBN 5-93913-021-6.
46. **Столяров Ю. Н.** Библиотечный фонд / Ю. Н. Столяров. – Москва : Книжная палата, 1991. – 271 с. – ISBN 5-7000-0238-8.
47. **Терешин В. И.** Библиотечный фонд : учебное пособие / В. И. Терешин. – 2-е изд., испр. и доп. – Москва : Профиздат, 2003. – 174, [1] с. – (Современная библиотека ; вып. 4). – ISBN 5-856-5204-7. – ISBN 5-882-83023-0.
48. **Терминологический** словарь по библиотечному делу и смежным отраслям знания / сост. Библиотека по естественным наукам РАН. – Москва, 1995. – 268 с. – ISBN 5-201-14259-1.

1.pielikums
(*Origināla kopija*)

Latvijas Nacionālā bibliotēka
Bibliotēku attīstības institūts
Bibliotēku konsultatīvais centrs

PALĪGS BIBLIOTĒKU FONDU KOMPLEKTĒŠANĀ

Nr.15/16 (171/172)

Grāmatas, kas ienākušas grāmatu tirdzniecības tīklā
no 1.-31.augustam

Nozaru literatūra

Alvanhofs Omārs Mikaelš. Dabas grāmatas noslēpumi: ieskatīšanās neredzamajā. – Rīga, 2003.

Cena: L.Grāmatā – 1,88 Ls (šifrs 748(20)-48181).

Bārda Edvīns. Es karāi...: kara gaitu atmiņas. – Limbaži: Bruno Plūme, 2003. – 191 lpp.

Cena: L.Grāmatā – 1,65 Ls (šifrs 849(20)-48117).

Brīla Anita. Infekcijas slimību epidemioloģija. – Rīga: Nacionālais apgāds, 2003. – 128 lpp.

Cena: L.Grāmatā – 1,10 Ls (šifrs 1082(40)-48046).

Edvardsa Treisija. Izdzīvojot katru mirkli: No klaidones par Lielbritānijas sporta zvaigzni. – Rīga: AGB, 2003. – 399 lpp. – (Tik un tā). – (ies.).

Cena: L.Grāmatā – 4,70 Ls (šifrs 438(10)-48228).

Fēlavš Eberhards G. Konflikti darbā: atpazīt, risināt, novērst. – Rīga: Novo, 2003. – 119 lpp.

Cena: L.Grāmatā – 1,58 Ls (šifrs 1083(20)-41430).

Gudriķe Biruta. Jēkabs Janiševskis. – Rīga: Zinātne, 2003. – 208 lpp. – (Personība un daiļrade).

Cena: L.Grāmatā – 2,60 Ls (šifrs 73(10)-47951)

Halta Konstance. Veiksmīga karjera vai mobings - psiholoģiskais terors darbā. – Rīga: Jumava, 2003. – 203 lpp. – (ies.).

Cena: L.Grāmatā – 2,40 Ls (šifrs 608-35845).

Hamels-Kizovs Rolfs. Hanza. – Rīga, 2003.

Cena: L.Grāmatā – 1,70 Ls (šifrs 607(30)-48370)

Īss, kodolīgs pārskats par Hanzas vēsturi.

Jaunākā latviešu literatūra 2002. – Rīga: Pētergailis, 2003. – 115 lpp

Cena: L.Grāmatā – 1,15 Ls (šifrs 240(40)-48052).

Latvijas zivsaimniecība'2003. – Rīga, 2003. – 285 lpp. – (ies.).

Cena: L.Grāmatā – 3,50 Ls (šifrs 1071(12)-47993)

- Lauku Avīzes gadagrāmata'2004. – Rīga: “Lauku Avīzes” izdevniecība, 2003. – 256 lpp.
Cena: L.Grāmatā – 1,19 Ls (šifrs 1091(16)-48055).
- Lekrons Leslijs M. Pašhipnoze: pašhipnozes tehnikas un to lietojums ikdienā. – Rīga: Jumava, 2003. – 224 lpp. – (ies.).
Cena: L.Grāmatā – 2,50 Ls (šifrs 608-48229).
- Lībiešu folklorā. – Rīga: Jumava, 2003. – 244 lpp. – (ies.).
Cena: L.Grāmatā – 3,80 Ls (šifrs 608(3)-41429).
- Liguts Viesturs. Ekstremālā toksikoloģija. – Rīga: Nacionālais apgāds, 2003. – 95 lpp.
Cena: L.Grāmatā – 1,10 Ls (šifrs 1082(32)-48045).
- Liepiņš Jānis. Es sadarbojos ar KGB un CIP dubultaģentu Imantu Lešinski. – Rīga, 2003. – 288 lpp. – (ies.).
Cena: L.Grāmatā – 2,20 Ls (šifrs 1099(10)-41352).
- Malkolms Freizers. Kā atbrīvoties no stostīšanās nastas. – Rīga: Rasa ABC, 2003. – 168 lpp.
Cena: L.Grāmatā – 3,20 Ls (šifrs 578(20)-47922).
- Māksla un arhitektūra biogrāfijās: 4.sējums: V-Ž. – Rīga: Preses nams, 2003. – 303 lpp. – (ies.).
Cena: L.Grāmatā – 8.00 Ls (šifrs 13(8)-47950).
- Meistari: Latviešu tautas lietišķā māksla 20.-21.gadsimta mijā. – Rīga: Tautas mākslas centrs, 2003. – 303 lpp. – (ies.).
Cena: L.Grāmatā – 16,50 Ls (šifrs 755-47948).
- Augusts Mencendorfs (1821-1901) un viņa laiks: Konferences materiāli. – Rīga: Fonds Latvijas vēsture, 2003. – 155 lpp.
Cena: L.Grāmatā – 3,56 Ls (šifrs 607(24)-47960).
- Mizis Andrejs. Darbi bišu dravā. – Rīga: Avots, 2003. – 167 lpp.
Cena: L.Grāmatā – 1,96 Ls (šifrs 370(40)-48042).
- Oša Aija. Divatā: stāsti par māksliniekiem. – Rīga: Jumava, 2003. – 248 lpp. – (ies.).
Cena: L.Grāmatā – 3,25 Ls (šifrs 608-47882).
Par Džemmu Skulmi un Ojāru Ābolu, Intu Celmiņu un Edvardu Grūbi, Sandru Krastiņu un Edgaru Vērpi, Viju Zariņu un Kasparu Zariņu, Dagmāru Villerušu un Valdi Villerušu u.c. mākslinieku pāriem.
- Račevskis Kārlis. Mišels Fuko, apziņa un valodas esamība. – Rīga: Zinātne, 2003. – 162 lpp. – (ies.).
Cena: L.Grāmatā – 1,60 Ls (šifrs 79(20)-48327).
- Rīlends Nikolass. Ar atvērtu sirdi: Viņa svētība Dalailama. – Rīga: Atēna, 2003. – 156 lpp. – (ies.).
Cena: L.Grāmatā – 4,05 Ls (šifrs 388(8)-41337).
- Semane Tatjana. Gudrību meklējot. – Rīga: Zinātne, 2003. – 161 lpp.
Cena: L.Grāmatā – 1,55 Ls (šifrs 73(20)-47952).
Gudrības būtības meklējumi un apcere.

Sokolova Ingrīda. Figūras uz fona: pārdomas, vērojumi, sarakste. – Rīga, 2003. – 243 lpp.

Cena: L.Grāmatā – 1,70 Ls (šifrs 73(10)-48099).

Steimane Inga. Jānis Viņķelis. – Rīga: Neputns, 2003. – 124 lpp.: il. – (ies.).

Cena: L.Grāmatā – 2,80 Ls (šifrs 804(8)-41358).

Tiholpavs Vitālijs, Tihoplava Tatjana. Ticības fizika. – Rīga: Vieda, 2003.

Cena: L.Grāmatā – 2,90 Ls (šifrs 41(20)-48239).

Kolbergs Andris. Rīga for the curious traveler. – Rīga: A.K.A., 2003. – 576 lpp.: il.

Cena: L.Grāmatā – 6,60 Ls (šifrs 593(10)-40766).

Tas pats vācu val. – 6,60 Ls (šifrs 593(10)-47737)

Crime investigation: investigation features of the most frequently encountered crimes. – Rīga, 2003. – (ies.).

Cena: L.Grāmatā – 8,00 Ls (šifrs 831(10)-48288)

Policijas akadēmijas izdevums augstas kvalifikācijas policijas speciālistu sagatavošanai.

Daīliteratūra

Artavs Valdis. Vienīgais, kas kaut ko spēj: jubilejas izdevums. – Rīga: Jumava, 2003. – 220 lpp.

Cena: L.Grāmatā – 1,90 Ls (šifrs 608(20)-481100).

Bukovskis Čārlzs. Holivuda. – Rīga: AGB, 2003. – 255 lpp. – (ies.).

Cena: L.Grāmatā – 4,30 Ls (šifrs 438(10)-48020).

Kodolīgi, skarbi un ne bez humora Čārlzs Bukovskis stāsta par cilvēkiem pašā Holivudas apakšā, par jūkli filmas tapšanas gaitā.

Druge Unni. Hellas Helles liecība. – Rīga: Jāņa Rozes apgāds, 2003. – 344 lpp. – (ies.).

Cena: L.Grāmatā – 4,84 Ls (šifrs 995(8)-48082).

U.Druģi dzīvo Stokholmā un ir sarakstījusi septiņus romānus, kas iekļuvuši pirktāko grāmatu sarakstos. Romānā viņa risina Lolitas tēmu, tikai šoreiz ar mainītām lomām.

Frišs Makss. Homo Faber. – Rīga: Jumava, 2003. – 256 lpp. – (ies.).

Cena: L.Grāmatā – 3,12 Ls (šifrs 17(10)-47881).

M.Frišs šajā darbā pievēršas modernā cilvēka identitātes meklējumiem un iekšējās brīvības apzināšanai.

Garvuda Džūlija. Žēlsirdība. – Rīga: Asja, 2003. – 415 lpp. – (ies.).

Cena: L.Grāmatā – 3,00 Ls (šifrs 51(10)-48417).

Romantisks trilleris.

Helle Merēte Pridsa. Saules puse. – Rīga: Atēna, 2003. – 98 lpp. – (ies.).

Cena: L.Grāmatā – 3,54 Ls

Autore ir viena no jaunākajām dāņu rakstniecēm. Romāns skar eksistenciālus jautājumus: tas ir galvenās varones saruna ar ēģiptiešu dievu Ozīrisu pie nāves vārtiem.

Kalniņš Gunārs. Kalnozolu dzimta: romāns simt gadu garumā. – Rīga: Burtene, 2003. – 436 lpp. – (ies.).

Cena: L.Grāmatā – 4,30 Ls (šifrs 1228(10)-41395).

Kanings Maikls. Mājas pasaules malā. – Rīga: Atēna, 2003. – 399 lpp.

Cena: L.Grāmatā – 5,43 Ls (šifrs 388(8)-47949).

Grāmata meistarīgi atspoguļo saspringtās, traušlās attiecības, kas valda mūsdienu urbānajā pasaulē.

Kraitons Maikls. Laika robeža. – Rīga: Kontinents, 2003. – 510 lpp. – (ies.).

Cena: L.Grāmatā – 3,65 Ls (šifrs 463(10)-48314).

Lieliskais amerikāņu rakstnieks – “Andromedas miglāja”, “Lielā vilciena aplaupīšana” u.c. pazīstamu darbu autors savā jaunākajā romānā savieno nākotnes zinātni – kvantu fiziku – ar viduslaiku pagātnes sarežģīto realitāti.

Lābans Ilmars. Putnu mistiskais mugurkauls: dzeja. – Rīga: Neputns, 2003.

Cena: L.Grāmatā – 2,86 Ls (šifrs 804(30)-48352).

Autora dzeja ir sirreālisma paraugs, no igauņu valodas to tulkojis Guntars Godiņš.

Levisons Ieins. kopš tā laika. – Rīga: Tapals, 2003. – 198 lpp. – (ies.).

Cena: L.Grāmatā – 3,56 Ls (šifrs 152(12)-48032).

Levisons liek aizrautīgi dzīvot līdzī notiekošajam, sajūsmīna ar neuzbāzīgo humoru, kas caurstrāvo šo darbu.

Lukjanskis Egils. Trīs saujas mīlestības. – Rīga: Lauku Avīze, 2003. – 207 lpp. – (Lata romāns).

Cena: L.Grāmatā – 1,00 Ls (šifrs 1091(10)-47904).

Roberts Nora. Trīs eņģeļi. – Rīga: Kontinents, 2003. – 477 lpp. – (Pasaules bestsellers). – (ies.).

Cena: L.Grāmatā – 3,65 Ls (šifrs 463-48060).

Satraucošs ceļojums pa vīnadārziem ar mīlestību un detektīvintrīgu.

Sīla Daniela. Neatļautā mīla. – Rīga: Kontinents, 2003. – 378 lpp. – (Pasaules bestsellers). – (ies.).

Cena: L.Grāmatā – 3,40 Ls (šifrs 463(10)-48090)

Stradiņš Jānis Ivars. Burbonu nama bagātības. – Rīga, 2003. – 304 lpp. – (ies.).

Cena: L.Grāmatā – 3,08 Ls (šifrs 1086(10)-47995).

Romāna darbība aizsākās grāmatā “Viltus lieta”

Literatūra bērniem

Blobela Brigīte. Pēkšņi viss ir citādi. – Rīga: Jumava, 2003. – 160 lpp. – (Skolas romāns). – (ies.).

Cena: L.Grāmatā – 1,85 Ls (šifrs 608(12)-48353).

Aleksandrs Čaks. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2003. – 88 lpp. – (Lirika).

Cena: izdevniecībā “Zvaigzne ABC” – 0,77 Ls.

Darels Džeralds. Šķirsta jubileja. – Rīga: Nordik, 2003. – 202 lpp. – (ies.).

Cena: L.Grāmatā – 3,30 Ls (šifrs 821(12)-47987)

Frīdrihs J. Četrarpusdraugi un pazudusī bioloģijas skolotāja. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2003. – 156 lpp. – (Lasītprieks). – (ies.)

Cena: izdevniecībā “Zvaigzne ABC” – 2,20 Ls.

- Hills Duglass. Burvji un raganas. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2003. – 60 lpp.: il.
Cena: L.Grāmatā – 3,55 Ls (šifrs 02-40655).
- Interesanti skaitāmpanti. – Rīga: Annele, 2003. – 281 lpp.: il. – (ies.).
Cena: L.Grāmatā – 2,00 Ls (šifrs 335(10)-48014).
- Jundze Arno. Ķīparu Ļepatu Šnirks! – Rīga: Daugava, 2003. – 95 lpp.: il. – (ies.).
Cena: L.Grāmatā – 3,20 Ls (šifrs 37(1-48107)).
- Kāpēc zaķim garas ausis: latviešu tautas pasaka. – Rīga: Poligrāfijas infocentrs, 2003. – 10 lpp.: il. – (Pasakas ikvienam cilvēkbērnam)
Cena: L.Grāmatā – 0,64 Ls (šifrs 1232-48151)
- Krāj zināšanas: Lielā labirintu grāmata bērniem. – Rīga: Kontinents, 2003. – 137 lpp. – (ies.).
Cena: L.Grāmatā – 2,62 Ls (šifrs 12(10)-48413).
Grāmatā ir vairāk nekā 100 krāsaini, izdomas bagāti un sarežģīti uzdevumi.
- Kvaskova Signe. Monika un dimantu ciltstēvs. – Rīga: Jumava, 2003. – 363 lpp. – (ies.).
Cena: L.Grāmatā – 2,70 Ls (šifrs 608(10)-48101).
Monika un viņas draugi dodas uz neparasto Mežu, lai tur pavadītu vasaras brīvdienas.
- Nūmarka Ena. Ķīmija. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2003. – 64 lpp. – (ies.).
Cena: L.Grāmatā – 3,55 Ls (šifrs 02-40654).
- Spinelli Džerijs. Zvaigžņu Meitene. – Rīga: Rasa, 2003. – 191 lpp. – (ies.).
Cena: L.Grāmatā – 2,70 Ls (šifrs 862(10)-47906).
- Stūrgalvīgais vilcēns: latviešu tautas pasaka. – Rīga: Poligrāfijas infocentrs, 2003. – (Pasakas ikvienam cilvēkbērnam).
Cena: L.Grāmatā – 0,64 Ls (šifrs 1232-48152).
- Šustere Gabija. Dziesma Denijai. – Rīga: Jumava, 2003. – 163 lpp. – (Skolas romāns). – (ies.).
Cena: L.Grāmatā – 1,80 Ls (šifrs 608-40122).
- Togolma Sallija. Lielā gadalaiku grāmata. – Rīga: EVE, 2003. – 96 lpp.: il.
Cena: L.Grāmatā – 2,51 Ls (šifrs 859-48353).
- Teilore Merilina. Vai tā ir mīlestība. – Rīga: Jumava, 2003. – 160 lpp. – (Skolas romāns). – (ies.).
Cena: L.Grāmatā – 1,80 Ls (šifrs 608-41282).
- Tolkīns Dž.R.R. Divi Torņi. – Rīga: Jumava, 2003. – (ies.).
Cena: L.Grāmatā – 4,50 Ls (šifrs 608-41362).
Pasaulslavenās epopejas otrajā daļā risinās bīstamā Lielvaras gredzena neparedzamās gaitas.
- Edvarts Virza. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2003. – 88 lpp. – (Lirika).
Cena: izdevniecībā "Zvaigzne ABC" – 0,77 Ls

Sastādītāja:

LNB Bibliotēku attīstības institūta
galvenā bibliogrāfe Maija Grebeža

2.pielikums
(Origināla kopija)

Rīgas Centrālā bibliotēka

Komplektēšanas un apstrādes nodaļa
Latvijas grāmatu apgādi un izdevniecības piedāvā
aprīlī

AGB

Boids Viljams. Labs cilvēks Āfrikā. – Rīga: AGB, 2004. – 258 lpp. Ls 5,05
Sērijā "Vēja suņa bibliotēka" iznākusi grāmata, kas stāsta par ierēdņu šķietamo varu un karjeras alkām. Par šo darbu autors saņēmis dažādas prēmijas un balvas.

AkA

Kolbergs Andris. Sieviete melnā. – Rīga: AkA, 2004. – 311 lpp. Ls 2,86
Romāns liek mums atskatīties uz kādu 1958. gada krimināllietu.

ALIS

Pelša Evija. Varbūt arī tu esi kreilis? – Rīga: ALIS, 2004. – 157 lpp. Ls 2,00
Viens no pirmajiem latviešu valodā izdotajiem darbiem par kreilību un ar to saistītajiem jautājumiem.

Annele

Bez bailīgais zaķēns. – Rīga: Annele, 2004. – 16 lpp.: il. Ls 0,75
Šī un trīs citas šajā sērijā iznākušās Itālijā populārās bērnu grāmatīņas domātas pirmskolas vecuma bērniem.

Brīdaka Lija. Mūžs kā pasaka: Margarita Stāraste. – Rīga: Annele, 2004. – 268 lpp.
Ls 3,00
Stāsts par Margaritas Stārastes dzīvi.

Kaķenīte Lidonīte. – Rīga: Annele, 2004. – 16 lpp.: il. Ls 0,78

Kumeliņš Riksītis. – Rīga: Annele, 2004. Ls 0,78

Mazas pasakas mazajiem: latviešu tautas pasaku izlase. – Rīga: Annele, 2004. – 167 lpp. Ls 1,35
Krājumā apkopotas vairāk nekā simt apjomā nelielu pasaku, kuras piemērotas pašiem mazākajiem.

Meduskārais Ķepausis. – Rīga: Annele, 2004. – 16 lpp.: il. Ls 0,78

ArKA

Hansens Marks Viktors. Miljonārs vienā minūtē: izglītojošs veids, kā kļūt bagātam. – Rīga: ArKA, 2004. – 415 lpp.

Antēra

Latviešu konversācijas vārnīca: 18. sēj. – Rīga: Antēra, 2004. Ls 10,50

Artava

Klārka Higinsa Mērija. Mēs vēl tiksimies: romāns. – Rīga: Artava, 2004. – 366 lpp.
Ls 2,90

Asja

Gulda Judīte. Vislabākais vēl būs. – Rīga: Asja, 2004. – 359 lpp. Ls 2,60

Atēna

Aizpuriete Amanda. Vēstulju vējš. – Rīga: Atēna, 2004. – 105 lpp. Ls 3,27

Viņa svētība Dalailama. Laimes māksla: Kā būt laimīgam darbā. – Rīga: Atēna, 2004.
Ls 3,45

Grāmata būs spēka un miera avots ikvienam, kuram ir darbs.

Makjuans Ians. Piedošana. – Rīga: Atēna, 2004.

Spožs un fascinējošs stāsts par kaislību un zemapziņas spēku, par kaunu un piedošanu un par to, cik grūti izpirkt vainu.

Makjuans Ians. Svešinieku mierinājums. – Rīga: Atēna, 2004.

Pēc šī britu rakstnieka romāna motīviem uzņemta arī filma. Tas ir stāsts par varas ļaunumu un ļaunuma varu.

Sērensens Villijs. Ragnaroks. – Rīga: Atēna, 2004. – 190 lpp. Ls 4,13

Dāņu rakstnieka darbs par skandināvu mitoloģijas tēmu.

Avots

Krievu - latviešu - lietuviešu jūrniecības juridisko terminu vārdnīca. – Rīga: Avots, 2004. – 279 lpp.

Biznesa partneri

Ozoliņa-Nucho Aina. Stress: tā pārvarēšana un profilakse. – Rīga: Biznesa partneri, 2004. – 255 lpp. Ls 5,50

Grāmata sniedz ieskatu daudzveidīgajos stresa cēloņos un tā izpausmēs, teorētiskas un praktiskas atziņas individuālajai un grupu terapijai.

Daugava

Īdena Dorotija. Salamankas bungas. – Rīga: Daugava, 2004. – 324 lpp. Ls 4,50

Autores iepriekšējais Latvijā izdots romāns ir "Jerebijas vīni". "Salamankas bungas" ir viņas piecpadsmitais romāns, kurš atklāj rakstnieci viņas talanta virsotnē.

Garā pupa

Gūtmane Margita. Minkāns. – Rīga: Garā pupa, 2004. – 64 lpp. Ls 1,35

Krūmiņa Iveta & Arvis Degums. Starp trauslu laiku un tevi: dzeja. – Rīga: Garā pupa, 2004. – 56 lpp.

Jāņa Rozes apgāds

Kolberts Deivids. Kas ir kas Harija Potera pasaulē. – Rīga: Jāņa Rozes apgāds, 2003. – 199 lpp.
Ls 2,80

Lasot šo grāmatu, uzzināsi, no kurienes cēlušās neskaitāmās Harija Potera pasaulē sastopamās fantastiskās radības; kas slēpjās aiz Dž. K. Roulingsa izdomātajiem vārdiem un nosaukumiem, lasīsi maģijas vēsturi, īstu burvju dzīvesstāstus u.c.

Šmits Ēriks Emanuēls. Pilāta evaņģēlijs. – Rīga: Jāņa Rozes apgāds, 2004.

Franču rakstnieka līdz šim populārākais romāns no mūsdienu cilvēka viedokļa tiecas izprast, vai Kristus apzinājās, ka viņš ir Mesija.

Vesto Kšells. Nedienas, kam Gaura vārdā. – Rīga: Jāņa Rozes apgāds, 2004. – 382 lpp. Ls 4,60
Zviedru rakstnieka darbs stāsta par kādas ģimenes gaitām vairāku paaudžu garumā. Grāmatai ir autobiogrāfisks raksturs.

Jumava

Apšukrūma Kornēlija. Tu tinies klusumā, - Rīga: Jumava, 2004.

Frišs Makss. Saukšu tevi par Gantenbeinu. – Rīga: Jumava, 2004.

Romānā šveiciešu prozaiķis un dramaturgs iedziļinās savās iemīļotajās tēmās: cilvēka vainā un nevainībā, identitātē un paštēlos.

Kiope Eduards. Motosports Latvijā: 1903 – 1956. – Rīga: Jumava, 2004.

Izdevums vēltīts Latvijas motosporta simtgadei.

Krīgers Jonass Torstens. Burvja mantojums. – Rīga: Jumava, 2004.

Grāmata stāsta par zēnu Dorianu, kurš ir vienīgais, kas var atdot pasaulei pazudušās krāsas.

Mirdzošais akmens. – Rīga: Jumava, 2004.

Latviešu literatūras klasiķu atziņas ar Indriķa Zeberiņa ilustrācijām.

52 veidi, kā labi justies un izskatīties, - Rīga: Jumava, 2004. – 90 lpp. Ls 1,35

Rubenis Miķelis. Latvijas futbola ceļš uz Portugāli. – Rīga: Jumava, 2004.

Autora skatījums uz Latvijas futbola izlases uzvaru. Informācija par Latvijas futbola vēsturi, izlases spēlētājiem un treneri Aleksandru Starkovu.

Šmids Ulrihs. Augu un dzīvnieku populāru pārpratumu enciklopēdija. – Rīga: Jumava, 2004.

Autors atspēko dažādas aplamības, leģendas un aizspriedumus, labo kļūdainus priekšstatus par dažādiem augiem un dzīvniekiem.

Tauku sadedzinātāji. – Rīga: Jumava, 2004.

Grāmata iepazīstina ar pārtikas produktiem, kuri spēj stimulēt tauku pārstrādāšanu organismā.

Zavadskis Mišels. Pārdošanas meistarība. – Rīga: Jumava, 2004.

Grāmatas autors sniedz pārdošanas meistarības un klientu apkalpošanas vadības mācību programmas daudzus uzņēmumus.

Klints

Džonsons Roberts A. Gulēt ar debesu sievieti: psiholoģiski atzinumi par sievietes ietekmi vīrieša dzīvē. – Rīga: Klints, 2004. – 76 lpp. Ls 1,44

Kontinents

Galahere D.Dž. Mosties, tev zvana. – Rīga: Kontinents, 2004. – 157 lpp.

Grāmata turpina sērijas "Sabrina – pusaugu burve" varoņu gaitas.

Krenca Džeina Ena. Cerība tumsā. – Rīga: Kontinents, 2004. – 381 lpp.

Grāmata iznākusi sērijā "Pasaules bestsellers".

Modinjāni Eva. Tango smeldze. – Rīga: Kontinents, 2004. – 413 lpp. Ls Ls 3,90
Grāmata iznākusi sērijā "Pasaules bestsellers".

Neznanskis Fridrihs. Slepavība afekta stāvoklī. – Rīga: Kontinents, 2004. – 317 lpp.

Latgales Kultūras centra izdevniecība

Vladislavs Litavnieks – priesteris mocekļis. – Rēzekne: Latgales Kultūras centra izdevniecība, 2004. – 79 lpp.

Līduma Anna. Jūlijs Rozītis: dzīve un darbība. – Rīga: Latgales Kultūras centra izdevniecība, 2004. – 144 lpp.

Grāmata par mūzikas pedagogu.

Rone Zinaīda. Mīlestība, nodevība, naids. – Rīga: Latgales Kultūras centra izdevniecība, 2004. – 71 lpp.

Senais dzintars Austrumbaltijā. – Rēzekne: Latgales Kultūras centra izdevniecība, 2004. – 136 lpp.

Šteimanis Josifs. Pasaules ebreju vēstures pētnieki. – Rēzekne: Latgales Kultūras centra izdevniecība, 2004. – 263 lpp.

Lauku Avīzes izdevniecība

Bauere Ingūna. Sauc mani sniegā. – Rīga: Lauku Avīzes izdevniecība, 2004. – 207 lpp. Ls 1,00

Taļļa Andris. Prāta rosme: 999 jautājumi un vairāk nekā 1000 atbilžu. – Rīga: Lauku Avīzes izdevniecība, 2004. – 158 lpp.

Likteņstāsti

Šalts Ilmārs. Karjeristi. – Rīga: Likteņstāsti, 2004 – 278 lpp Ls 2,00
Grāmatas "Nolaupītā bērnība: piecas ziemas Sibīrijā" turpinājums.

Minerva

Himēness Huans Ramons. Platēro un es: andalūziešu elēģija. – Rīga: Minerva, 2004. – 190 lpp.

N.I.M.S.

Kur mācīties? : Profesionālā izglītība. – Rīga: N.I.M.S, 2004. – 101 lpp.

Nordik

Mariņina Aleksandra. Kad dievi smejas. – Rīga: Nordik, 2004. Ls 5,19

Urtāns Juris. Skudra pie kalna: arheologa stāsti. – Rīga: Nordik, 2003. Ls 3,05

Grāmatā apkopoti arheoloģisko ekspedīciju atradumi, nostāsti un teikas par Latvijas avotiem, akmeņiem, kokiem, pilskalniem, svētvietaīm un senvietām.

Omnia Mea

Franču lirika 19.gadsimtā. – Rīga: Omnia Mea, 2004. – 253 lpp. Ls 3,30
 Atdzejojis Eduards Virza.

RaKa

Bernhards Vilis. Pirmie soļi vieglatlētikā: 2 daļa. – Rīga: RaKa, 2004. – 134 lpp. Ls 1,90
Grāmatā autors iepazīstina ar augstlēgšanu, tāllēkšanu, trīssoļlēkšanu un kārtslēkšanu.

Laikmets un personība: 5.sēj. – Rīga: RaKa, 2004. – 386 lpp. Ls 3,72

Krājums turpina iepazīstināt ar izciliem pedagogiem un pedagoģiskās domas kopējiem Latvijā.

Leja Alfreds. Ak, kaut man Daliņa kājas būtu... (Latvijas soļotāji pasaules plašumos): II daļa. – Rīga RaKa, 2004. – 304 lpp. Ls 3.00

Rietumu trimdas latviešu pedagoģiskā doma (1944–1990): Antoloģija. – Rīga: RaKa, 2004. – 334 lpp. Ls 4,40

Antoloģijā apkopotas vairāk nekā 40 trimdas pedagoģiskās domas veidotāju radošās biogrāfijas un viņu darbu fragmenti.

Spēles ar kvadrātiņiem. – Rīga: RaKa, 2004. – 214 lpp. Ls 3,90

Spēles pirmskolas un sākumskolas bērniem.

Tūbele Sarmīte. Ievads speciālajā pedagoģijā. – Rīga: RaKa, 2004. – 112 lpp. Ls 1,95

Mācību līdzeklī sniegts ieskats speciālās pedagoģijas problēmās, aplūkoti jautājumi, kuri skar bērnu ar dažādiem attīstības traucējumiem izglītības un audzināšanas problēmas.

Zelmene Māra. Mūzika mazajiem: Dejas un rotaļas: 3. grāmata. – Rīga: RaKa, 2004. – 138 lpp. Ls 2,92

Dejas un muzikāli ritmiskie vingrinājumi bērniem no 4-7 gadiem, kā arī vecākiem bērniem.

Rasa ABC

Meija Juris. Matemātikas šarms ķīmijā. – Rīga: Rasa ABC, 2004. – 47 lpp.

Grāmata par matemātikas vietu ķīmijā.

Sol Vita

Freimanis Eduards. My Folk. – Rīga: Sol Vita, 2004. – 175 lpp.

Dzeja angļu valodā.

Mendziņa Dzintra. Vārds. Doma. Runa. – Rīga: Sol Vita, 2004. – 262 lpp.

Vaidelote

Reiters Vilfrīds. Kailā patiesība par projektu menedžmentu. – Rīga: Vaidelote, 2004. – 199 lpp. Ls 3,50

Valters un Rapa

Martuževa Broņislava. Kā putni dzied. – Rīga: Valters un Rapa, 2004. Ls Ls 3,85

Grāmatā publicēti pēdējo piecu gadu laikā tapušie dzejoļi un līdz šim npublicētā dzeja.

Puķe Jānis. Dzimis laimes krekliņā. – Rīga: Valters un Rapa, 2004. Ls 3,17

Atmiņu stāsts par piedzīvoto Latvijā, Pečoru ziemeļu lēģeros un Kazahijā.

Viks. Nevis. – Rīga: Valters un Rapa, 2004. Ls 3,12

Dzeja (1974. – 2004.): daudzi no dzejoļiem izmantoti dziesmu tekstiem.

Zvaigzne ABC

Alksne Ausma. Sīpolu princesīte un citi stāsti. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2004. – 119 lpp.:il. Ls 2,00

Sērijā "Lasītprieks" iznākusi grāmata par mazās Marijas un viņas brālīša Rūda neparastajām ikdienas gaitām lauku mājās.

Baums L.F. Oza zemes brīnumburvis. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2004. – 200 lpp.
Grāmata iznākusi sērijā “Lasītprieks”.

Berēlis Guntis. Agnese un tumsas valdnieks. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2004. – 180 lpp.
Ls 2,20
Grāmata iznākusi sērijā “Lasītprieks”

Deivisa Nikola. Putni. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2004. – 48 lpp.: il. Ls 2,50
Grāmata aizsāk jaunu sēriju “Pirmās zināšanas”.

Di Terlici T. Spaidervikas hronikas: Ceļvedis. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2004. – 128 lpp. Ls 2,20
Grāmata stāsta par bērniem, kas nokļuvuši pavisam citā pasaulē.

Griekijas salas: ceļvedis. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2004. – 400 lpp.: il. Ls 12,00

Grimmi J. un V. Pasakas. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2004. – 152 lpp. Ls 2,--
Grāmata iznākusi sērijā “Lasītprieks”.

Elles ķēķis. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2004. – 178 lpp.
Sērijā “Vajadzīga grāmata” apkopoti Otrā pasaules kara laikā Ņujorkā nonākušo literātu darbi.

Janča Garauša stāsti. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2004. – 93 lpp. : il. Ls 2,80
Sērijā “Pirmā lasāmgrāmata” iznākusi grāmata ar lieliem burtiem un skaistām ilustrācijām.

Jurciņš Pēteris. Mazais Sprīžmetis. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2004. – 64 lpp.
Sērijā “Sprīdi pa sprīdim” iznākusi grāmata, kurā apkopoti autora dzejoļi bērniem.

Koesa Treisija. Superflirts. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2004. – 192 lpp. Ls 7,08
Autore - viena no pasaulē atzītākajām rakstniecēm - pievērsusies seksa un savstarpējo attiecību tēmai.

Makkalova Kolina. Tims. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2004 – 252 lpp. Ls 4,40
Neparasts smeldzīgs mīlas stāsts.

Malina S. Mīla no pirmā skatiena: kā atrast un iemīlēt īsto. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2004. – 176 lpp.
Ar autores piedāvāto vienkāršo metodi jūs varat noskaidrot, kurš dzīves draugs ir jums piemērotākais un kurš no trim mīlestības veidiem saista jūs ar iemīļoto.

Olimpiskās spēles. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2004. – 80 lpp.: il. Ls 4,50
Lielisks ceļvedis pa lielākajām sporta sacensībām pasaulē.

Pelants Kriss. Ieži un fosilijas. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2003. – 48 lpp. Ls 2,50
Grāmata iznākusi sērijā “Pirmās zināšanas”.

Pelzers Deivs. Bērns, kuru nesauca vārdā. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2004. – 128 lpp.
Ls 3,00
D. Pelzera triloģiju, kura stāsta par viņa grūto bērnības pieredzi, caurstrāvo optimisms un dzīves mīlestība.

Preislers O. Mazais ūdensvīriņš. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2004. – 96 lpp.
Iznākusi sērijā “Lasītprieks”.

Psiholoģijas atlants:2: Attēli un teksti. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2004. – 516 lpp.

Ls 6,00

Atlanta otrajā sējumā atrodamas personības attīstības psiholoģijai, sociālajai, masu, vides psiholoģijai, zoopsiholoģijai, psihodiagnostikai, klīniskajai, lietišķajai un kultūras psiholoģijai veltītas nodaļas, kā arī svarīgāko jēdzienu alfabētiskais rādītājs un literatūras saraksts.

Rainis Jānis. Jāzeps un viņa brāļi. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2004. – 208 lpp.

Grāmata iznākusi sērijā "Vajadzīga grāmata".

Rubenis Juris. Lieldienas! : Caur nāvei dzīvībā. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2004. – 64 lpp.

Grāmata runā par klusās nedēļas notikumiem un aicina padomāt pat būtiski svarīgiem dzīves jautājumiem.

Sebolda E. Dārgie pīšļi. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2004. – 312 lpp.

Romāns par dzīvi un nāvi, piedošanu un atreibību, par atmiņām un aizmirstību.

Spāņu – latviešu sarunvārdnīca: ar skaidrojumiem un papildinformāciju. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2004. – 148 lpp.

Širmanis Jānis. Kriksis Mežamājā. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2004. – 180 lpp. Ls 2,00

Grāmata iznākusi sērijā "Lasītprieks".

Šleiers J. Spāņu valodas gramatika, - Rīga: Zvaigzne ABC, 2004. – 112 lpp./

Grāmata iznākusi sērijā "Pocket Teacher".

Do You Speak English : ilustrēta angļu – latviešu vārdnīca. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2004. – 190 lpp.;il.

Itālijā populārais zaķis Diks palīdzēs bērniem apgūt angļu valodu.

Dažādu iestāžu izdevumi

Baltijas valstis starp Vāciju un PSRS (1920. – 1934.); vēstures avotu krājums. – Rīga: Latvijas Vēsture fonds, 2004. – 156 lpp.

Grāmata iznākusi sērijā "Vēstures avoti augstskolai".

Bušs Ojārs. Personvārdi, vietvārdi un citi vārdi: izpētes pakāpieni. – Rīga, 2003. – 310 lpp.

Latvijas Vēstures institūta krājumu ievada jauniešiem un pusaudžiem domāti populārzinātniski raksti un noslēdz teorētiski problēmtraksti.

Johans Heinrihs Baumanis:250. – Rīga: Valsts mākslas muzejs, 2003. – 106 lpp.:il.

Grāmata par savā laikā populāru gleznotāju un literātu.

Kur mācīties tālāk:Augstskolas. - Rīga: Actio, 2004. – 279 lpp.

Ķeltu vakara lūgšanas. – Rīga, 2004. – 320 lpp.

Grāmatu sagatavojuši Ziemeļumbrijas kopienas locekļi.

Ko dzied un stāsta Kūkās. – Rīga: Mantojums, 2004. – 112 lpp.

Grāmatu sastādījis Juris Urtāns.

Landratova Vera. Lietavu laiks. – Rīga, 2004. – 64 lpp.

Dzeja latviešu un krievu valodā.

- Melnalksnis Armands. Zvaigznei tikai stunda: Itas Kozakevičas laiks. – Latvija, 2004. – 239 lpp. Ls 3,85
- Harijs Sūna un latviešu deja. – Rīga: Tautas mākslas centrs, 2004. – 282 lpp. Ls 2,90
- Rīderers Jānis. Parastā, pagarinātā un viengadīgā zemeņu audzēšana. – Tukums, b.g. – 150 lpp. Ls 2,00
- Ruks Māris. Pusķieģelis tavu acu krāsā:Dzeja. – Rīga, 2004. – 178 lpp. Ls 2,20
- Latvija Eiropā: Nākotnes vīzijas. – Rīga, 2004. – 311 lpp.
- Sedovs Valentīns. Balti senatnē. – Rīga: Latvijas Vēstures institūta apgāds, 2004. – 167 lpp.
- Urtāns Aigars. Nodokļu un nodevu vēsture Latvijā. – Rīga: Valsts ieņēmumu dienests, 2003. – 88 lpp.

GRĀMATU JAUNUMI

2004. gada 14. maijā Nr. 19(405)

Bukovskis Čarlzs

SIEVIETES

AGB - 2004. - 350 lpp., c.v. - ISBN-9984-663-76-0 - v.t.c. 5.15 Ls bez PVN, izpl. ↑, LG - *Ārzemju proza*

Bridaka Lija

MIRKLI APSTĀJIES

Annele - 2004. - 42 lpp., c.v. - ISBN-9984-734-69-2 - v.t.c. 1.40 Ls bez PVN, izpl. ↑, LG - *Krājumi*

Stankevičs Ontuns

DIVPADSMIT

Annele - 2004. - 174 lpp., m.v. - ISBN-9984-734-68-4 - v.t.c. 1.00 Ls bez PVN, izpl. ↑, LG - *Latviešu proza*

GARUMZĪMES MĀCĪBU PALĪGLĪDZEKĻI

MAZĀKUMTAUTĪBU SKOLĀS

Apģāds Pētergailis - 2004. - 46 lpp., m.v. - ISBN-9984-33-076-1 - v.t.c. 1.00 Ls bez PVN, izpl. ↑, LG - *Metodiskie palīglīdzekļi valodu mācību priekšmetos*

↑, LG - *Metodiskie palīglīdzekļi valodu mācību priekšmetos*

Pilčere Rozamunde

CĪRUĻPUTENIS

Artava - 2004. - 206 lpp., c.v. - ISBN-9984-12-253-0 - v.t.c. 2.57 Ls bez PVN, izpl. ↑, LG - *Ārzemju proza*

Velss Maikls

NOMALDĪJUŠĪES TUKSNESĪ

Atklāsme - 2004., m.v. - ISBN-9984-9616-5-6 - v.t.c. 1.23 Ls bez PVN, izpl. ↑, LG - *Kristietība*

Velss Maikls

PROBLĒMAS, DIEVA KLĀTBŪTNE UN LŪGŠANA

Atklāsme - 2004., m.v. - ISBN-9984-9616-6-4 - v.t.c. 1.23 Ls bez PVN, izpl. ↑, LG - *Kristietība*

LATVIEŠU-LIETUVIEŠU, LIETUVIEŠU-LATVIEŠU SARUNVĀRDNĪCA

Avots - 2004. - 270 lpp., c.v. - ISBN-9984-757-28-5 - v.t.c. 2.94 Ls bez PVN, izpl. ↑, LG - *Vārdnīcas*

Akuraters Jānis

UGUNĪGIE ZIEDI

Daugava - 2004. - 238 lpp., c.v. - ISBN-9984-741-44-3 - v.t.c. 2.40 Ls bez PVN, izpl. ↑, LG - *Latviešu proza*

CEĻVEDIS DIENA. Apceļosim daudzveidīgo Eiropu

Diena - 2004., m.v. - ISBN-9984-9560-2-4 - v.t.c.

1.10 Ls bez PVN, izpl. ↑, LG - *Tūrisms un ceļošana*

FUTBOLA ČEMPIONĀTA EURO O4

ROKASGRĀMATA

Egmont Latvija - 2004. - 80 lpp., m.v. - ISBN-9984-409-532-0 - v.t.c. 4.20 Ls bez PVN, izpl. ↑, LG - *Sports. Spēles*

Nikiforovs Oļegs

INTELEKTA IZPĒTE SKOLĀ UN AUGSTSKOLĀ.

Testi

EVE - 2004. - 160 lpp., mb. il., tab., 21 x 14,8 cm,

m.v. - ISBN-9984-716-36-8 - v.t.c. 3.13 Ls bez

PVN, izpl. ↑, LG - *Psiholoģija*

Ozoliņa Aina

STRESS: TĀ PĀRVARĒŠANA UN PROFILAKSE

Gaiko - 2004. - 254 lpp., c.v. - ISBN-9984-961-07-9 -

v.t.c. 3.00 Ls bez PVN, izpl. ↑, LG - *Psiholoģija*

PRAKTISKĀ BŪVNICĪBA 5/2004

I SAVE - 2004., m.v. - v.t.c. 0.50 Ls bez PVN, izpl.

↑, LG - *Būvniecība*

KAROGS. Literatūras mēnešraksts 5/2004

Karogs - 2004., m.v. - v.t.c. 1.80 Ls bez PVN, izpl.

↑, LG - *Žurnāli, avīzes u.c. periodika*

Hanna Kristīne

ATGRIEZTIES MĀJĀS

Kontinents - 2004. - 428 lpp., c.v. - ISBN-9984-

35-046-0 - v.t.c. 3.78 Ls bez PVN, izpl. ↑, LG -

Ārzemju proza

Maklartijs Džejs

KURJERS

Kontinents - 2004. - ISBN-9984-35-045-2 - v.t.c.

3.47 Ls bez PVN, izpl. ↑, LG - *Ārzemju proza*

APCEĻOSIM LATVIJU. Tematiskā avīze

Lauku Avīze - 2004., m.v. - ISBN-1407-4338-96 - v.t.c. 0.61 Ls bez PVN, izpl. ↑, LG - *Žurnāli, avīzes u.c. periodika*

FLORISTIKA. Vasara 2004

Nadīna L - 2004. - v.t.c. 1.22 Ls bez PVN, izpl. ↑, LG - *Dārzkopība. Puķkopība*

Popovs Valentīns

GSM STANDARTA ŠŪNU MOBĪLO SAKARU SISTEMAS PROJEKTĒŠANAS PROBLĒMAS
Popovs Valentīns - 2004. - 362 lpp., m.v. - ISBN-9984-32-919-4 - v.t.c. 6.00 Ls bez PVN, izpl. ↑, LG - *Sakari. Transports. Tirdzniecība*

Ģingulis Edvīns

MATEMĀTIKAS METODIKA: VĒSTURE UN AKTUALITĀTES - Sēr. *Pedagoģiskā bibliotēka*
RaKa - 2004. - 162 lpp., tab., 21,5 x 13,5 cm, m.v. - ISBN-9984-15-588-9 - v.t.c. 2.99 Ls bez PVN, izpl. ↑, LG - *Matemātika*

Krūze Aīda

RIETUMU TRIMDAS LATVIEŠU PEDAGOĢISKĀ DOMA (1944-1990)

RaKa - 2004. - 332 lpp., mb. foto, 21 x 14,5 cm, m.v. - ISBN-9984-15-590-0 - v.t.c. 3.70 Ls bez PVN, izpl. ↑, LG - *Esejas. Vēstules*

Zelmene Māra

MŪZIKA MAZAJIEM. Dejas un rotaļas. 3. grāmata
RaKa - 2004. - 138 lpp., 27,5 x 19,5 cm, m.v. - ISBN-9984-15-598-6 - v.t.c. 3.07 Ls bez PVN, izpl. ↑, LG - *Mūzikas izdevumi bērniem*

KUR SLĒPJAS LAIME. Atziņas

Rasa - 2004. - 118 lpp., c.v. - ISBN-9984-717-66-6 - v.t.c. 1.75 Ls bez PVN, izpl. ↑, LG - *Krājumi*

Serpuhovska Jevgēnija

NEIZZINĀTO PARĀDĪBU ĀBECE A-Z
Rēriha grāmatnīca - 2004. - 214 lpp., m.v. - ISBN-9984-750-08-6 - v.t.c. 2.20 Ls bez PVN, izpl. ↑, LG - *Paranormālie fenomeni*

LĪGA PURMALE. REDZAMĀ PASAULE. Mākslas darbu katalogs

Rīgas Galerija - 2004. - 76 lpp., m.v. - ISBN-9984-9652-3-6 - v.t.c. 6.60 Ls bez PVN, izpl. ↑, LG - *Māksla*

Geipele Ineta

PROJEKTA VADĪŠANA. Studijām un biznesam
Valters & Rapa - 2004. - 190 lpp., m.v. - ISBN-9984-768-03-1 - v.t.c. 4.10 Ls bez PVN, izpl. ↑, LG - *Uzņēmējdarbība*

JĀNIS KRĒSLIŅŠ. Raksti. 1. sējums

Valters & Rapa - 2004. - 384 lpp., c.v. - ISBN-9984-768-00-7 - v.t.c. 5.70 Ls bez PVN, izpl. ↑, LG - *Latviešu kopoti raksti*

Feldmanis Guntis

ES NEESMU PAŠPIETIEKAMS
Vētrums - 2004. - izpl. ↑, LG - *Biogrāfijas un memuārliteratūra*

KĀ NODZĪVOT LĪDZ 120 GADIEM PĒC POLA BREGA SISTĒMAS

Vieda - 2004. - 210 lpp., m.v. - ISBN-9984-701-87-5 - v.t.c. 2.30 Ls bez PVN, izpl. ↑, LG - *Ezotērika*

Zaķis Juris

CEĻI UZ VIRSOTNĒM
Zaķis Juris - 2004. - v.t.c. 2.20 Ls bez PVN, izpl. ↑, LG - *Biogrāfijas un memuārliteratūra*

LIETOTIE SAĪSINĀJUMI

Atl.	- atlaide
c.v.	- cietos vākos
il.	- ilustrēta
izpl.	- izplatītājs
lpp.	- lapaspuses
m.v.	- mīkstie vāki
sēr.	- sērija
tab.	- tabulas
v.t.c.	- vairumtirdzniecības cena
LG	- L. Grāmata
↑	- izplata pati izdevniecība

Informācija sagatavota **Latvijas Grāmatlīguma asociācijā** – Kr. Barona iela 36 – 4, Rīgā, LV – 1011, Tālrunis 7284447, fakss 7280549, e-pasts lgta@latnet.lv, www.gramatuinfo.lv

Bijetens iznāk reizi nedēļā un tiek izplatīts grāmatniecības speciālistiem un citiem interesentiem

Maksa par abonēšanu – 4,00 Ls/mēn.
Asociācijas biedriem – 2,00 Ls/mēn.

Bijetenā iekļauto informāciju nav atļauts kopēt, pavairot vai izplatīt tālāk bez rakstiskas vienošanās ar LGTA.

Izdevniecība Avots iesaka –

pievērst uzmanību grāmatām, kurās apkopots bagātīgs faktu materiāls, ko var izmantot gan skolnieks un students, gan krustvārdu mīklu risinātāji un pēdējā laikā tik populāro atjautības un zināšanu spēļu dalībnieki.

Rozmarija Ellena Gailija *Raganu & Burvju mākslas enciklopēdija*

No angļu valodas tulkojusi Māra Rūmniece.

Šis ir tulkojums no Amerikā izdotās enciklopēdijas otrā, pārstrādātā izdevuma, kura tapšanā ir piedalījies prāvs ekspertu kolektīvs. Grāmata tapusi vairāk nekā desmit gadus, kuru laikā attiecībā uz 88 lpp., m.v. - ISBN-9984-9202-4-0 - v.t.c. 1.10 Ls bez PVN, burvju mākslu, un it īpaši tās uzņemšanu sabiedrībā, ir noticis īsts informācijas sprādziens. Lielākā daļa grāmatā iekļautās informācijas ir saistīta ar Burvju mākslu kā mūsdienu Pagānu reliģiju, ko sauc arī par Viku. Tai ir līdzība ar burvju mākslu kā tautas maģijas tradīciju, bet nav nekā kopīga ar raganu vajāšanas objektu – velna pielūgšanu.

Centrālā vieta enciklopēdijā ierādīta Rietumu maģijai un burvju mākslai, kā arī iekļauti šķirkļi par vēsturiskām personām un tematiem, kas saistīti ar folkloru, maģiju un tautas burvju mākslu.

Grāmata ir bagātīgi ilustrēta.

Kas ir septiņi nāves grēki un atbildes uz vēl 53 erudīcijas jautājumiem

Sastādījis K. Riekstiņš

Un kas ir septiņi tikumi? Vai arī – kā sauc septiņus mūžīgās pilsētas Romas pakalpus? Un septiņi pasaules brīnumi?

Prāta spēles un erudīcijas pārbaudes daudziem cilvēkiem ir kļuvas par interesantu un aizraujošu brīvā laika pavadīšanas veidu. Meklējot atbildi uz vienu jautājumu, rodas atbildes arī uz citiem. Literatūrā, vēsturē, kultūrvēsturē un reliģijā ir daudz tēmu, kurās orientēties vajadzētu ikvienam cilvēkam, kas sevi uzskata par izglītotu.

Grāmatu “Kas ir septiņi nāves grēki un atbildes uz vēl 53 erudīcijas jautājumiem” sastādītājs ir veidojis kā savdabīgu intelektuālu vārdnīcu, kurā ietverta plaša informācija kultūras un vēstures kontekstā. Atbildes uz jautājumiem dotas samērā lakoniska apraksta veidā.

Lasot šo grāmatu, var pārbaudīt, cik labi atmiņā palikušas skolas laikā apgūtās zinības, un uzzināt daudz jauna un interesanta.

Betija Maklelena *Palīgā! Es dzīvoju ar vīrieti – puišeli*

Grāmatas autore – pieredzējusi psihoterapeite – diskusijas veidā analizē dažādas dzīves situācijas, ar ko ikdienā nākas saskarties daudzām ģimenēm. Kā rīkoties, ja vīrietis, no kura mēs ceram saņemt mīlestību, iejūtību un gūt drošības sajūtu, izrādās, ir emocionāli nenobriedis un uzvedas kā liels, izlutināts puika? Grāmatas pamatā ir atbildes uz autorei sūtītajām vēstulēm, un tā veidota tā, lai ļautu lasītājam izvēlēties to, ko viņš patiešām vēlas izlasīt. Grāmatu veido 41 praktiskās situācijas apraksts. Katrs sižets ietver diskusiju par aktuālajiem jautājumiem un dotas dažādas iespējamās rīcības shēmas. Šī noteikti ir grāmata, kas mājās it kā netīšām jānoliek visredzamākajā vietā, jo, lai gan domāta sievietēm, patiesībā būtu jāizlasa ikvienam ģimenes stiprā dzimuma pārstāvim (arī tiem, kas līgaviņu vēl nav noskatījuši).

LATVIJAS NACIONĀLA BIBLIOTEKA

0305009256

**OBLIGĀTAIS
EKSEMPLĀRS**

1,40

2004-5
L 327

LATVIJAS UNIVERSITĀTE

ISBN 9984-770-59-1

9 789984 770598